

Elsa Nieminen, Suvi Paakkari, Veera Puhakainen

Toimijoiden näkemyksiä Walkers-Hubu- bussiprojektin vaikutuksista

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

5.5.2014

Tekijät Otsikko	Elsa Nieminen 1100241, Suvi Paakkari 1100229, Veera Pu- hakainen 1100212
Sivumäärä Aika	42 sivua + 2 liitettä 5.5.2014
Tutkinto	Sosionomi AMK
Koulutusohjelma	Sosiaaliala
Suuntautumisvaihtoehto	Sosionomi (AMK)
Ohjaajat	Yliopettaja Jyrki Konkka Lehtori Katja Ihamäki
Nuorten osallisuus on asia johon pyritään panostamaan nyky-yhteiskunnassa. Vapaa- ajantoiminta on erityisen tärkeää nuorille itselleen ja se on merkityksellistä myös kasvatta- jien ja yhteiskunnan näkökulmasta. Nuorille tarkoitetut kunnalliset ja valtiolliset palvelut eivät kuitenkaan pysty tänä päivänä aina tavoittamaan nuoria. Aseman Lapset ry ja Wal- kers-Hubu-bussiprojektin yksi tavoite on tuoda ja kehittää erilaisia toimintamalleja nuorisotyöhön. Opinnäytetyömme tavoite oli tutkia, minkälaisia käsityksiä Walkers-Hubu- bussiprojektissa mukana olleilla toimijoilla on bussiprojektin vaikutuksista ja miten ne liitty- vät nuorten osallisuuteen. Walkers-Hubu-bussiprojekti haki jatkorahoitusta syksyllä 2013, ja se vakinaistettiin vakinaiseksi toimintamuodoksi. Tästä opinnäytetyöstä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa tämän toiminnan kehittämisessä. Keräsimme tutkimuksemme aineiston haastattelemalla projektissa mukana olevia toimijoita, joita olivat esimerkiksi nuo- risotyöntekijät, järjestyksenvälvojat, poliisit ja kauppakeskuspäällikkö. Haastattelimme yh- teensä yhdeksää eri toimijaa bussin eri vaikutusalueilta. Haastattelut ja haastatteluky- symykset valittiin yhdessä työelämäyhteistyökumppaneiden kanssa. Käytimme aineiston- keruu menetelmänä teemahaastattelua ja käyttämämme teemat nousivat osallisuus teori- asta. Teemoina olivat nuorten tavoittaminen, aikuisen läsnäolo ja uusien toimintatapojen tuominen käytännön toimintaan. Analysoimme keräämämme aineiston osallisuuden näkö- kulmasta. Johtopäätös on, että projektin merkittävimmät vaikutukset toimijoiden mielestä olivat nuorten ja aikuisten kohtaamisen mahdollistaminen sekä uusien toimintatapojen tuominen nuorisotyöhön.	
Avainsanat	toimijat, osallisuus, nopea reagointi, Walkers-Hubu-bussiprojekti

Authors Title Number of Pages Date	Elsa Nieminen, Suvi Paakkari and Veera Puhakainen Actors' Perceptions of the Impacts of Walkers-Hubu-Bus Project. 42 pages + 2 appendices 5.5.2014
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social Services
Specialisation option	Social Services
Instructors	Jyrki Konkka, Principal Lecturer Katja Ihamäki, Senior Lecturer
Youth participation is a factor that should be invested in in society. Leisure time activities are very important for the youth themselves and also significant for society and educators. Municipal and national services that are meant for the youth cannot always reach everyone that actually needs it. Children of the Station's (registered association) and Walkers-Hubu-bus project's goal is to create and develop different operating models, such as the fast reaction model, which multi-professional networks use to intervene in the hazardous behavior of youth. The goal of our Bachelor's thesis was to study what kind of perceptions actors working with Walkers-Hubu-bus project had about these new approaches and how they related to youth participation. Walkers-Hubu-bus project applied for follow-up funding in fall 2013 but the project was actually regularized as a permanent form on activity. The results of this thesis can be used and benefitted from when developing the activity. Data for this study were collected by theme interviewing actors worked in the project, for example youth workers, security guards, police and a shopping mall manager. We interviewed nine different actors from different areas which the bus project influenced. The interviewees and the questions were chosen together with our working life partners. Based on the data we received from the interviews we chose our themes to be as follows: reaching the youth, presence of adults, implanting new procedures and increasing a safe atmosphere. We analyzed the collected data from the youth's participation point of view. We came to a conclusion that with the help of Walkers-Hubu-bus project youth can be reached more effectively than before and the presence of adults increases the development of youth participation.	
Keywords	actor, participation, fast reaction, Walkers-Hubu- bus project

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Nuorisotyö	2
2.1	Nuorisolaki	2
2.2	Nuorisotyön oppimisympäristöt	3
2.3	Etsivä nuorisotyö	4
2.4	Nuorisotyön haasteet tänä päivänä	5
3	Aseman Lapset ry	6
3.1	Walkers-toiminta	6
3.2	Walkers-Hubu-bussiprojekti	7
3.2.1	Nopean reagoinnin malli	8
3.2.2	Katusovittelu	10
3.2.3	Turvallisuuskävely nuorille	11
3.2.4	Jalkautuminen työmenetelmänä	12
3.3	Löytävä nuorisotyö	13
4	Osallisuus	13
4.1	Osallisuuden käsite	14
4.2	Osallisuus nuorisotyössä	16
5	Tutkimuskysymys	18
6	Menetelmälliset ratkaisut	19
6.1	Osallistujat	19
6.2	Teemahaastattelu	19
6.3	Haastattelukysymykset	20
6.4	Haastattelun toteutuminen	21
6.4.1	Haastatteluun valmistautuminen	21
6.4.2	Tilanteen kuvaus ja haastattelu ympäristö	22
6.5	Teemoittelu	22
7	Tulokset	23
7.1	Nuorten tavoittaminen	23
7.2	Aikuisen läsnäolo	24

7.3	Uusien toimintatapojen tuominen käytännön toimintaan	27
8	Johtopäätökset	30
9	pohdinta	34
9.1	Opinnäytetyön tarpeellisuus	34
9.2	Luotettavuus	35
9.3	Jatkoprojektit	36
9.4	Oma oppiminen	37
	Lähteet	38

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko

Liite 2. Tutkimuslupa

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tilaajatahona ja työelämäyhteistyökumppanimme toimivat Aseman Lapset ry ja Walkers-Hubu-bussiprojekti (2011-2013). Walkers-Hubu-bussiprojektin yhtenä tavoitteena on tuoda ja kehittää erilaisia toimintamalleja nuorisotyöhön. Tällaisia toimintamalleja ovat nopean reagoinnin malli, katusovittelu ja turvallisuuskävely. Opinnäytetyömme tarkoituksena on tutkia minkälaisia käsityksiä Walkers-Hubu-bussiprojektissa mukana olleilla toimijoilla on bussiprojektin vaikutuksista bussin vaikutus-alueilla. Tarkastelemme haastatteluista saatuja vastauksia osallisuuden näkökulmasta eli tutkimme, miten toimijoiden näkemykset bussiprojektin vaikutuksista ovat yhteydessä nuorten osallisuuden tukemiseen. Toimijoilla tarkoitamme tässä yhteydessä siis bussiprojektin vaikutusalueilla työskenteleviä henkilöitä, joita ovat esimerkiksi nuorisotyöntekijät, vartijat ja poliisit.

Lähdimme liikkeelle tutustumalla Walkers-Hubu-bussiprojektiin ja oitimme selvää minkälaisia aiempia tutkimuksia tai opinnäytetöitä aiheesta on tehty. Nuorten mielipiteitä Walkers-Hubu-bussiprojektista on jo tutkittu aikaisemmin, mutta bussin vaikutusalueilla työskentelevien toimijoiden mielipiteistä ei ole aikaisempaa tutkimustietoa. Työelämäyhteistyökumppanimme toivoikin, että keskittyisimme opinnäytetyössämme selvittämään eri toimijoiden näkökulmia ja mielipiteitä bussiprojektin vaikutuksista. Halusimme itse tarkastella toimijoiden näkemyksiä osallisuuden näkökulmasta. Osallisuus teoria sopii tämän työn teoreettiseksi viitekehyykseksi, koska se on tärkeä ja ajankohtainen aihe tämän päivän nuorisotyössä.

Toteutimme opinnäytetyömme teemahaastattelujen pohjalta ja halusimme antaa haastateltavillemme mahdollisuuden vapaaseen sanaan. Haastatteluista saatu tieto on kuitenkin projektissa mukana olevien toimijoiden omia näkemyksiä, eikä niistä pysty tekemään liian pitkälle vietyjä päätelmiä bussiprojektin vaikutuksista. Tällaisia näkökulmia on kuitenkin tarpeellista tutkia nuorisotyön kehittämisen kannalta. Haastateltavat olemme valinneet yhteistyössä työelämäyhteistyökumppanimme kanssa.

2 Nuorisotyö

Nuorisotyötä on tehty yhteisöllisyyden ja kansalaisuuden vahvistamiseksi jo toistasataa vuotta. Nuorilla on mahdollisuus toimia ja elää nuorisotyön kentillä, joilla karttuneet kokemukset vaikuttavat nuorten ihmisten ymmärrykseen, arvostuksiin, tietoihin, taitoihin ja tulevaan toimintaan. Nuorisotyön kentät sisältävät oppimisympäristöjä, joissa ammattimaiset työntekijät ja vapaaehtoiset toimijat ohjaavat yhteisöllisiä oppimiskokemuksia. (Nieminen 2007:21.)

Nuoret kasvavat erilaissa kasvuympäristöissä kuten kotona, koulussa ja vapaa-aikana. Nuorisotyöllä halutaan vaikuttaa erityisesti nuoren oman ajan käyttöön edistämällä muun muassa nuorten harrastustoimintaa. Nuorisotyö on kasvatustyötä, jossa yhdistyvät sekä ammatillisuus että vapaaehtoisuus. (Nieminen 2007:21.)

2.1 Nuorisolaki

Nykyinen nuorisolaki on tullut voimaan vuonna 2006. Nuorisolaki velvoittaa kuntia järjestämään nuorille oikeuden osallistua itseään koskevien asioiden käsittelyyn ja tulla kuulluksi. Vuonna 2011 Nuorisolakiin on vielä lisätty etsivää nuorisotyötä ja monialaista yhteistyötä koskevat pykälät. Laissa nuori määritellään alle 29-vuotiaaksi henkilöksi. (Lehtonen 2013:359.) Walkers-Hubu-bussiprojektissa keskitytään työskentelemään kuitenkin pääasiassa alle 18-vuotiaiden nuorten kanssa.

Nuorisolain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Aaltonen 2009:24.)

Nuorisolain tavoitteena on siis antaa nuorille hyvät toimintaedellytykset heidän omalla ajallaan tapahtuvaan toimintaan. Lain tarkoituksena on edistää nuorten toimintaa heidän omissa yhteisöissään ja kunnallisessa päätöksenteossa heitä koskevilla asioilla. Tavoitteena on, että jokainen Suomessa asuva nuori saa mahdollisuuden mielekkään vapaa-ajan kautta monipuoliseen harrastustoimintaan, itsensä kehittämiseen, iloon ja

mielihyvään. Näin luodaan myös edellytyksiä nuorten kasvu- ja elinolojen myönteiselle kehittämiselle. (Aaltonen 2009:24.)

2.2 Nuorisotyön oppimisympäristöt

Nuorisotyötä tekevillä organisaatioilla on edelleen oikeus määritellä itse omat tehtävänsä. Näin ollen nuorisojärjestöt, kansalaisjärjestöt, kirkot, seurakunnat, yhteisöt ja oppilaitokset ovat ilmaisseet harjoittamansa nuorisotyön tehtävät ja tavoitteet monin eri tavoin. (Nieminen 2007:22). Nuorisotyön toimintaympäristöt voidaan nähdä ensisijaisesti oppimisympäristöinä. Tällaisissa ympäristöissä nuorisotyöntekijät ja vapaaehtoiset ohjaavat, motivoivat, innostavat ja auttavat nuoria oppimaan omista kokemuksistaan ja merkityksellisinä pitämistään asioista. Nuorisotyön oppimisympäristöille ominaista on epämuodollinen luonne. Nuorisotyön kasvatus on käytäntöön suuntautuvaa ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa, mutta se on kuitenkin tietoista, tavoitteellista ja ohjattua toimintaa. Näin ollen nuorisotyön piirissä tapahtuva oppiminen poikkeaa arkipäivän ympäristöissä tiedostamattomasti tapahtuvasta satunnaisoppimisesta. (Nieminen 2007:28.)

Oppimisympäristö voidaan kohteeltaan suunnata avoimesti kaikille nuorille tai sitten rajatulle nuorisoryhmälle, kuten tietyn järjestön jäsenille tai iän mukaan. Oppimisympäristöjen organisointimuodoksi on useita erilaisia vaihtoehtoja. Pysyvämuotoinen ympäristö on pitkäaikaisen mukanaolon mahdollistavaa, jatkuvaluonteista toimintaa, joka säilyttää perusmuotonsa ja tarkoituksensa nuorten vaihduttuakin. Esimerkiksi monien nuorisojärjestöjen ja nuorisotalojen toimintaan sisältyy pysyviä nuorten kasvua tukevia oppimisympäristöjä. Projektimuotoinen oppimisympäristö on puolestaan tarkoitettu hetkelliseksi, tiettyä ajankohtaista tarvetta hoitavaksi ja usein myös rajattuun kohderyhmään suuntautuvaksi. Projektien oppimisympäristöjä on hankkeiden päättyttyä siirretty osaksi jatkuvaluonteista toimintaa nuorisotyöhön. (Nieminen 2007:30.)

Nuorisotyön oppimisympäristöjen luonteeseen vaikuttaa se, rakennetaanko ympäristö ammattilaisten nuorisotyöntekijöiden vai vapaaehtoisten toimijoiden varaan. Nuorisotyöllä on pitkä vapaaehtoistoiminnan ja vertaisryhmäohjaajien perinne, mutta sen rinnalle on myös noussut professionaalistunut nuorisotyöntekijöiden ammattikunta. Toisaalta viime vuosina on myös korostettu moniammatillista yhteistyötä myös nuorisotyössä. (Nieminen 2007:30.)

Nuorisotyötä voidaan järjestää monissa erilaisissa tiloissa. Esimerkiksi kansalaisjärjestöt hallitsevat yksityisiä ja kunnat julkisia sisä- ja ulkotiloja, jotka ovat nuorisotyön oppimisympäristöjen perusresursseja. Nuorisotyössä on myös kehitelty sellaisia työmuotoja, joissa nuorisotyö menee nuorten luokse, kuten etsivä nuorisotyö ja nuorisobussi. Myös virtuaalisia tiloja on alettu käyttää nuorisotyössä. (Hämäläinen 2007:31.)

2.3 Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyöllä tarkoitetaan konkreettisesti nuoren etsimistä, löytämistä ja sitä kautta sellaisen nuoren auttamista, joka on avun tarpeessa. Nuoret jotka tarvitsevat tällaista työtettä ovat niitä nuoria, jotka eivät ole löytäneet niiden auttavien palveluiden piiriin, jotka heille on tarkoitettu, tai eivät ole löytäneet apua näistä palveluista. Etsivätyö on täysin vapaaehtoista nuorelle ja nuori saa itse valita haluaako hän pitää kontaktia yllä. Nuori määrää tahdin ja läpikäytävien asioiden aiheen ja sisällön. Vaitiolovelvollisuus on suuressa osassa myös etsivää nuorisotyötä, tällä tavalla kohdatut nuoret saavat tunteen siitä että asiat joita he jakavat eivät kulkeudu eteenpäin ilman nuoren antamaa lupaa. (Huhtajärvi 2007: 446.)

Etsivä nuorisotyö alkaa sen alueen kartoituksella, jossa työtä aletaan tehdä, tämä on työn perusta. Tämän jälkeen alueella halutaan tulla nähdyksi ja huomioiduksi, tämä edellyttää aktiivista hakeutumista nuorten lähelle, jonka jälkeen aletaan luoda kontaktia nuoreen. Kontaktilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vuorovaikutuksellista suhdetta nuoren ja aikuisen välillä. Kontaktin jälkeen yritetään nuoreen luoda luottamuksellinen suhde, joka on usein aikaa vievä prosessi. Kun luottamus suhde nuoreen on saatu rakennettua, tahdotaan että nuori hahmottaa oman elämänsä kokonaistilanteen ja tiedostaa mahdollisuuden valita, oman vastuun ja valinnat, tätä kutsutaan nuoren motivoinniksi. Keskeistä on nuoren rohkaiseminen, nuoren itsetunnon kehittymisen tukeminen ja muutoshalun herättäminen. Etsivänuorisotyöntekijä kulkee nuoren rinnalla läpi prosessin, nuorta ohjataan oikeiden palvelujen piiriin. Työskentelyjärjestys ei ole kiveen kirjoitettu, vaan joihinkin kohtiin joutuu palaamaan yhä uudestaan läpi prosessin, kuten nuoren motivointiin. (Huhtajärvi:449)

2.4 Nuorisotyön haasteet tänä päivänä

Nuorisotyön kenttä on 2000-luvulla tuntunut laajenevan entisestään. Nuorisotyön arsenaaliin kuuluu mitä moninaisempia toimintamuotoja, kuten esimerkiksi monikulttuurinen nuorisotyö, seikkailutoiminta, tanssi, bänditoiminta, teatteri ja kädentaidot sekä moniammatilliset erityisnuorisotyön projektit. Nuorisotyössä keskeisin toimintamuoto on alueellinen nuorisotyö, jonka perustana on hyvä ja laaja nuorisotaloverkosto. Pelkästään Helsingissä on yli 50 nuorisotaloa ja niiden toimintalinjan kirjo on laaja. Toimintamuotoja ovat nuorisotalojen avoin toiminta kerhot, kurssit, leirit, retket ja tapahtumat sekä myös nuorten yksilöllistä tukemista. Kaikki eri kohderyhmät pyritään tavoittamaan: tytöt, pojat, maahanmuuttajat, ruotsinkieliset ja vammaiset nuoret. (Lehtonen 2013:360.)

Nuorisotyöllä on aina ollut tavoitteena olla tavoitettavissa siellä missä nuoret ovat. Tänä päivänä ystävien kanssa oleskelu, juttelu ja hengailu on keskeinen osa nuorten vapaa-aikaa. Nuoret hengailevat ryhmissä esimerkiksi asemilla ja kauppakeskuksissa, eikä sitä katsota aina hyvällä. Ulkopuolisten silmissä julkisissa tiloissa parveilevat nuoret eivät näytä tekevän mitään ja se herättää osittain ärtymystä ja epäluuloa nuoria kohtaan. Tätä kautta nuorten sosiaalinen yhdessäolo on määritelty ”tiellä olemisena”, jota yritetään ohjailla ja rajoittaa eri tavoin. Nuoret ovat kuitenkin löytäneet tapoja ottaa tilaa itselleen eivätkä suostu olemaan ainoastaan heille suunnattujen seinien sisällä. Nuorten hengailu puolijulkisissa tiloissa, kuten esimerkiksi kauppakeskuksissa ja huoltoasemilla on siis havaittu monessa paikassa ongelmalliseksi ja se synnyttää joiltain osin haitallista käyttäytymistä. Haitallista käyttäytymistä voi olla esimerkiksi metelöiminen, epäjärjestyksen aiheuttaminen, toisten nuorten pelottelu, näpistely ja pahimmissa tapauksissa myös tappelut (Lehtonen 2013:363.)

Nuorisotyö sisältää myös eettisiä haasteita ja työn eettinen luonne on aina läsnä. Arvot, etiikka ja eettisyys ovat välttämätön osa inhimillisessä elämässä ja työssä. Nuorisokulttuuri ja sen myötä nuorisotyön muodot ovat kuitenkin perinteisesti pystyneet muovautumaan ajan haasteisiin. Nuorisotyön muuntautumiskyky, rajattomuus ja määrittelemättömyys on haaste. Toiminta nuorten parissa vaatii sen selkiyttämistä, millaisista arvoista toiminta nousee ja millainen nuorisotyö on eettisesti hyväksyttävää. Nykyisessä yhteiskunnassamme vanhemmilla on uudenlaisia arvoristiriitoja kasvatuksessa. Toisaalta kasvatuksen tavoitteena näyttää olevan suvaitsevaisuuden, ihmisoikeuksien, monikulttuurisuuden ja maailmankansalaisuuden edistäminen, kun toisaalta taas kasvattaminen

kilpailuun markkinavoimine polarisoituvassa riskiyhteiskunnassa, jossa pärjäävät vain ne joilla on vahva itsetunto ja itsevarmuus. Tämän lisäksi nuorille on nykyään annettu aikaisempaa enemmän vastuuta omasta moraalista. Näissä samoissa ristipaineissa toteutetaan tämän ajan nuorisotyötä (Komonen 2012:118.)

3 Aseman Lapset ry

Aseman Lapset ry on vuonna 1990 perustettu järjestö, joka keskittyy nuoriin ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen ehkäisemällä nuorten haitallista käytöstä, kuten päihteiden käyttöä, syrjäytymistä, väkivaltaista sekä rikollista käyttäytymistä. Aseman Lapset ry on valtakunnallinen järjestö, joka ei ole sitoutunut uskonnollisesti tai poliittisesti. Järjestön jäsenet ovat nuoriso-, sosiaali- ja terveysalan edustajia. Järjestö tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kuntien, seurakuntien, viranomaisten ja Raha-automaattiyhdistyksen kanssa. Yhdistyksen päätoimintamuotoja ovat Walkers- ja Friends-toiminta. (Aseman Lapset ry n.d.)

Friends -ohjelman tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten mielen hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä ahdistusta ja masennusta. Toimintaa toteutetaan peruskouluissa ja muissa ympäristöissä joissa on lapsia ja nuoria. Ohjelman avulla halutaan löytää konkreettisia keinoja selviytyä ahdistavista ja huolta herättävistä arkipäivän tilanteista. (Aseman Lapset ry n.d.)

3.1 Walkers-toiminta

Walkers-toiminta on Aseman Lapset ry:ssä kehitettyä vapaaehtoisuuteen perustuvaa nuorisotyötä, jota yhdistys myös itse järjestää ja ylläpitää taustayhteisönä paikallisesti Helsingissä. Walkersin keskeisin toimija on koulutetuista aikuisista vapaaehtoistyöntekijöistä koostuva ryhmä. Walkerseja toimii tällä hetkellä Suomessa 13 paikkakunnalla ja Walkers-toimintaa voivat toteuttaa Aseman Lapset ry:n kanssa yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaneet taustayhteisöt (kunnat/kaupungit, seurakunnat sekä yhdistykset). (Aseman lapset ry n.d.)

Walkers-toimintaan mukaan tuleminen ei maksa taustayhteisölle mitään, mutta itsenäisinä Walkers-toimijoina on jokaisen itse kustannettava oma paikallinen toiminta ja sen

välttämättömät kustannukset. Aseman Lapset ry palvelee kaikkia Walkersejaan monin etuuksin, jotka helpottavat työn tekemistä ja lisäävät myös toimintaresursseja. Walkers-toiminnan mottona on "yhdessä saamme aikaiseksi jotain sellaista mihin emme yksin pysty" (Aseman lapset ry n.d.)

Walkers-toiminnassa on nimensä mukaisesti kyse elämänasenteesta: kulkemisesta ja kulkijoiden kohtaamisesta. Walkersin tärkein toimintamuoto on kahvilatoiminta. Nämä kahvilat ovat turvallisia kokoontumispaikkoja, joihin kaikki nuoret ovat tervetulleita. Toiminta perustuu vapaaehtoistoimintaan. Walkers-toiminnassa vapaaehtoiset toimivat ammattilaisten rinnalla ja työkavereina mahdollistaen toiminnan monipuolisen kohtauspinnan ja inhimillisen ulottuvuuden. Tarkoituksena on luoda aikuisten ja nuorten välille hyväksyvä ja turvallinen kohtaaminen sekä edistää nuorten itsenäistymistä ja kasvamista vastuullisiksi aikuisiksi (Aseman lapset ry n.d.)

3.2 Walkers-Hubu-bussiprojekti

Walkers-Hubu-bussiprojekti on Aseman lapset ry:n ja ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n yhteistyön tulosta ja sen päärahoittajana toimi RAY (raha-automaattiyhdistys). Walkers-Hubu-bussiprojektin ensimmäiset toteuttamisvuodet olivat vuosina 2008 – 2010. Projekti sai jatkoa keväällä 2011 ja se päättyi joulukuussa 2013. Bussi on liikkuva nuorisokahvila, joka kutsutaan paikalle nuorista huolestuneiden aikuisten toimesta. Tämän jälkeen kutsutaan koolle ohjausryhmä, joka koostuu Asema Lapset ry:n bussitiimistä ja kyseisen alueen verkostosta. Kyseisessä ohjausryhmässä päätetään onko alueelle tarvetta mennä. (Aseman Lapset ry n.d.)

Walkers-Hubu-bussi toimii liikkuvana Walkers-kahvilana ja se on alle 18-vuotiaille nuorille tarkoitettu matalan kynnyksen paikka, jossa on tarjolla edullisia kahvilapalveluja ilman ostopakkoa, sekä mahdollisuus käyttää EHYT ry:n mobiili- ja pelipalveluja. Bussi toimii kesäaikoina Helsingin keskusta-alueella. Muulloin bussi toimii eri puolilla pääkaupunkiseutua aina kolme kuukautta kerrallaan alueilla, joilla on tilausta turvallisten Walkers-aikuisten läsnäololle. Bussiprojektia varten Aseman Lapset ry on panostanut uuteen bussiin saadakseen kehittämishankkeelle parhaan mahdollisen työkalun. (Aseman Lapset ry n.d.)

Bussitoiminnassa korostetaan yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa ja tällä yhteistyöllä pyritään tavoittamaan alueiden nuoret paremmin sekä luomaan entistä paremmin

nuorten tarpeita palvelevia verkostoja. Itse bussihanke tuottaa erilaisia malleja, joilla edesautetaan alueen turvallisuuden lisäämistä sekä verkostoyhteistyötä. Projektin yhtenä tavoitteena on siis tuoda ja kehittää erilaisia toimintamalleja nuorisotyöhön. Tällaisia toimintamalleja ovat nopean reagoinnin malli, katusovittelu ja turvallisuuskävely. (Aseman Lapset ry n.d.)

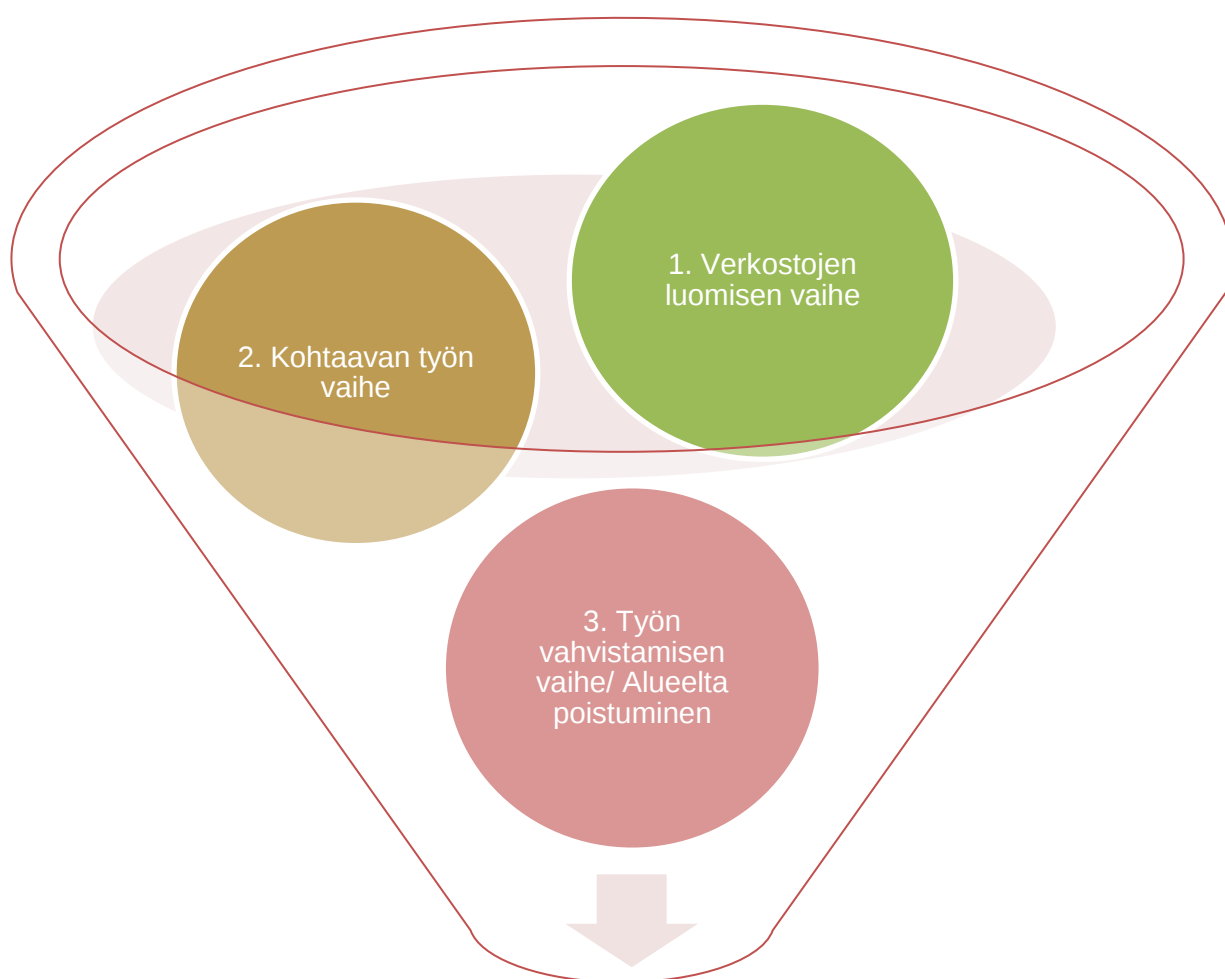
3.2.1 Nopean reagoinnin malli

Nopean reagoinnin mallista nuorisotyössä tai muutenkaan sosiaalialalla ei löydy juurikaan kirjoitettua tietoa. Kyselimme työelämäyhteistyökumppaneiltamme Heikki Turkalta ja Virpi Roposelta heidän ajatuksiaan nopean reagoinnin toiminta-mallista.

Nopean reagoinnin mallin tavoitteena on vastata tämän päivän nuorisotyön haasteisiin. Suurin haaste nuorisotyössä tänä päivänä on se miten nuoret saadaan tavoitettua. Sosiaalinen media ja muut yhteydenpitovälineet mahdollistavat sen, että nuoret tavoittavat toisensa paremmin missä tahansa ovatkin ja pystyvät näin sopimaan helpommin kokoontumisia. Myös lisääntynyt raideliikenne mahdollistaa nuorten nopean ja helpon liikkumisen paikasta toiseen. Tähän haasteeseen yritetään vastata nopean reagoinnin mallilla tuomalla turvallisia aikuisia sinne, missä nuoret viettävät aikaansa. (Roponen – Turkka 2014.)

Nopea reagointi on käytännössä verkostojen välistä viestintää ja tiedonkeruuta, minkä pohjalta päätetään mille alueelle mennään työskentelemään seuraavaksi kolmeksi kuukaudeksi. Näin voidaan vastata sen alueen tarpeisiin ja ilmiöihin nopeasti ja muokata omia toimintatapoja alueen tarpeen mukaan. Kyseistä toiminta-aluetta seurataan aktiivisesti. (Roponen – Turkka 2014.)

Nopean reagoinnin mallin tarpeellisuus huomattiin ensimmäisen bussiprojektin aikana 2008-2010 jolloin huomattiin, että muiden alueiden tarpeisiin ei pystytty vastaamaan tarpeeksi nopeasti, koska bussi oli sidoksissa vain kahdella alueella vuoden aikana. Bussi -projekti sai jatkoa vuosina 2011-2013 jolloin kehitettiin nopean reagoinnin malli. Tässä jatkohankkeessa bussi toimi yhdellä alueella aina kolme kuukautta kerrallaan. Toiminta kohdistettiin alueille, joista oli tullut toistuvia ilmoituksia nuorten häiriökäyttäytymisestä kuten ilkivallasta, päihteidenkäytöstä ja pahoinpitelystä. (Roponen – Turkka 2014.)

Nopean reagoinnin malli

Kuvio 1. Nopean reagoinnin mallin kolmivaiheinen toimintatapa. (Walkers-Hubu-bussiprojektin loppuraportti 2014).

Nopea reagointi lähtee verkostojen luomisesta, joka kestää noin 1-2 kuukautta ennen alueelle siirtymistä. Tänä aikana bussitiimi on yhteydessä alueen toimijoihin, joille tehdään ennakkokysely, jossa kartoitetaan toimijoiden huolia alueelta ja nuorten toiveita. Tämän ennakkokyselyn pohjalta luodaan toimintasuunnitelma. Seuraava vaihe on kohtaavan työn vaihe, jolloin henkilökunta toimii alueella järjestäen toimintailtoja, osallistuen verkostopalaveriiniin sekä työskennellen yhdessä toimijoiden kanssa kadulla ja bussissa. Viimeinen vaihe on alueelta poistumisen vaihe, jolloin tehdään verkostoille palautekysely ja tiedotetaan toimijoille bussin havaintoja ja kokemuksia alueesta. Pro-

jektin jälkeen bussitiimi vierailee alueen verkostopalavereissa ja verkostoja tuetaan uusien toimintatapojen juurruttamiseen. (Walkers-Hubu-bussiprojektin loppuraportti 2014.)

3.2.2 Katusovittelu

Katusovittelumallia on Suomessa kehittänyt Aseman lapset ry osana Walkers-Hubu-bussiprojektin kolmevuotista hanketta ja se on osin Norjasta ja Tanskasta lainattu malli. Katusovittelu nojaa perinteiseen sovitteluun, joka on kirjattu lakiin. (Laki rikosasioiden ja riita-asioiden sovittelusta 2006). Mukana mallin luomisessa ovat olleet Kampin kaupakeskus, Securitas, poliisi, lastensuojelu viranomaiset, sovittelu toimisto, Kampin kappeli ja Helsingin nuorisoasiainkeskuksen Asemanseudun nuorisotyöntekijät. Katusovittelun tavoitteena on antaa nuorelle alaikäiselle mahdollisuus vaikuttaa oman asiansa ratkaisuun ja sitä käytetään lieviin asianomistajarikoksiin kuten vahingontekoihin. Sovittelu tapahtuu aina nopean reagoinnin menetelmällä, joka tarkoittaa sitä, että ammattilainen pyrkii saapumaan alle 10 minuutin sisällä yhteydenotosta tapahtumapaikalle. Tarkoituksena on antaa nuorelle rikosentekijälle ja asianomistajalla mahdollisuus sovitteluun 1-2 viikon kuluessa. (Turkka 2011.)

Katusovittelu on nuorelle vapaaehtoinen työmuoto, jossa hän itse saa mahdollisuuden vaikuttaa tekojensa seurauksiin. Samalla toimitaan yhteistyössä nuoren vanhempien kanssa, jolloin vanhemmat saavat tietoa siitä mitä nuori vapaa-ajallaan tekee, sekä mahdollisuuden puuttua mahdolliseen huolta herättävään käyttäytymiseen. Katusovittelu antaa nuorelle nopean reitin vahingontekojen ja lievien asianomistajarikoksien korvaamiseen, sekä vahingonkärsijän kohtaamiseen ja samalla puolueettoman käsittelyn. Katusovittelun tavoitteena onkin nuoren kasvattaminen, sekä mahdollisen huolestuttavaan kierteseen ajautuneen nuorten pysäyttäminen. (Katusovittelu 2013.)

Itse sovittelu tapahtuu turvallisessa ympäristössä puolueettoman sovittelijan läsnä ollessa. Paikalla sovittelussa ovat myös nuoren huoltaja, sekä niin sanottu vastapuolen edustaja. Seuraus- ja korvaustapana voi olla esimerkiksi anteeksipyyntö, ikätasoinen työkorvaus, kuten töhrimisen siivous tai käyttäytymissopimus, kuten oleskelukielto Kampin kauppakeskuksessa kuukauden ajan. Korvaustapana pyritään käyttämään muita kuin rahallista korvausta. Osalla nuorista sovittu korvaus voi olla katusovittelu-ryhmään osallistuminen, jolloin he toimivat yhdessä vertaisina ja käyvät toisten nuorten

kanssa keskustelua muun muassa konfliktitilanteista ja kuinka niissä kannattaisi toimia. (Katusovittelu 2013.)

Kuten rikosasioiden ja riita-asioiden sovittelulaissa myös katusovittelussa tärkeää on dialogi, oppimisenhalu, inhimillinen kasvu, toisen ihmisen näkökulman ymmärtäminen ja huomion kiinnittäminen tulevaisuuteen. Aseman lapset ry on kehittänyt yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa tapoja, joilla nuori voi korvata rikkeensä ja niiden toteutumista valvotaan. Nuoren ikä on aina sidoksissa työtapaan millä rike korvataan. Mikäli sovittuja velvollisuuksia ei hoideta, on palattava takaisin perinteiseen oikeusprosessiin. (Turkka 2011.)

Katusovittelun ydin on nopeassa reagoinnissa. Työelämäyhteistyökumppanimme Heikki Turkka kertoi Suomessa olevasta pakkokeinolaista, jossa sanotaan, että kiinniotettu henkilö on viipymättä luovutettava poliisille. Tämä koskee siis myös järjestyksenvalvoja. Kun nuori tavoitetaan rikkomasta järjestyssääntöjä, tulee järjestyksenvalvojan ilmoittaa siitä poliisille, sekä odotettava heidän saapumistaan, mikä voi kestää useita tunteja. Näissä tapauksissa on saatu poliisilta lupa katusovittelijan paikalle hälyttämiseksi, jotta rikkomukseen voidaan puuttua välittömästi ja järjestyksenvalvoja voidaan vapauttaa muihin tehtäviin. (Turkka 2013.)

Yhteistyökumppanimme Heikki Turkka kertoo, että nopean reagoinnin toimintamallia haluttiin soveltaa juuri Kampin kauppakeskuksessa, sillä Kamppi on ollut suosittu kokoontumispaikka nuorten keskuudessa. Nuorisosiainkeskus totesi nuorisotyöntekijöiden tarpeellisuuden Kampin kauppakeskuksessa juuri sen vetovoimaisuuden vuoksi nuorten keskuudessa. Asian vieminen ylemmille tahoille ja sieltä konkretisoitumiseen käytännössä kestäisi kuitenkin liian kauan. Tästä syystä Aseman Lapset ry ja nuorisosiainkeskus kokivat tarpeelliseksi tuoda Kampin kauppakeskukseen jalkautuvan nuorisotyön ja Walkers-Hubu-bussiprojekti alkoi kehittää omaa malliaan nopeasta reagoinnista soveltaen yhtenä osana katusovittelua. (Turkka 2013.)

3.2.3 Turvallisuuskävely nuorille

Suomessa turvallisuuskävely-konseptia on mallintanut oikeusministeriö ja se on käytössä useimmissa kaupungeissa. Aseman Lapset ry ja Walkers-hubu-bussiprojekti on kehittänyt omaa mallia Ruotsissa tuotetusta turvallisuuskävelystä. Tarkoituksena on

ottaa selvää kuinka nuoret kokevat oman elinympäristönsä ja tiedottaa heille, että tällä tavoin heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa. Turvallisuuskävelyn aikana havainnoidaan paikkoja, jotka nuoret kokevat turvattomiksi tai turvallisiksi ja samalla valokuvataan näitä havaintoja. (Turvallisuuskävelyt 2013.)

Walkers-Hubu-bussiprojektin toteuttamassa nuorten turvallisuuskävelyissä kootaan eri ikätasoisille nuorille omat ryhmänsä. Nuoria motivoidaan osallistumaan turvallisuuskävelyihin myös konkreettisella palkinnolla, joka usein on elokuvalippu. Kyseisellä palkinnolla halutaan osoittaa nuorille, että aikuiset arvostavat nuorten käyttämää aikaa ja vaivaa asiaan. Turvallisuuskävelyihin osallistuu myös alueen toimijoita ja asiasta kiinnostuneita aikuisia, joiden tehtävänä on kysellä ja kirvoittaa nuorta havainnoimaan ja kertomaan näistä havainnoista. Aikuisia kehoitetaan kirjoittamaan nuorten havainnot ylös. Nuorten turvallisuuskävelyistä on myös tehty normaalia turvallisuuskävelyä toiminnallisempaa, sillä nuorille annetaan kamerat joilla he voivat kuvata havaintojaan. Kävelyn jälkeen tapahtuu purku, jossa valokuvia ja havaintoja käydään yhdessä läpi. (Turvallisuuskävelyt 2013.)

Tärkeänä osana turvallisuuskävelyä on käydä keskustelua nuorten kanssa paikoista, jotka he kokevat turvattomiksi tai turvallisiksi, havainnoimalla alueen fyysistä, sekä sosiaalista ympäristöä. Tämän pohjalta luodaan reitti, joka kuljetaan yhdessä. Tarkoituksena on luoda valokuvanäyttely, esimerkiksi kirjastolle tai koululle, turvallisuuskävelyn päätteeksi, mikä voi osaltaan myös motivoida nuoria osallistumaan. Kävelyitä järjestetään Walkers-hubu-bussiprojektin toimesta myös eri alueiden toimijoille ja päättäjille. (Aseman Lapset ry n.d). Nuoria kannustetaan myös mahdollisten aloitteiden tekemiseen liittyen turvallisuuskävelyissä huomattuihin puutteisiin, sekä näiden seuraamiseen. (Katusovittelu 2013).

3.2.4 Jalkautuminen työmenetelmänä

Jalkautuminen on keskeinen toimintatapa Walkers-Hubu-bussiprojektissa. Jalkautumisella tarkoitetaan työpareina tai ryhmissä liikkuvia nuorisoalan työntekijöitä tai vapaaehtoisia. He lähtevät etsimään nuoria kaduilta, kauppakeskuksista ja puistoista, yleisestikin niistä paikoista missä nuoret viettävät aikaansa.

Jalkautuessa luodaan yhteyksiä nuoriin, sekä ohjataan ja autetaan heitä tarvittaessa. (Opetusministeriö 2009). Jalkauduttaessa usein tiedotetaan ja houkutellaan nuoria

bussille, sekä Walkers-kahvilaan, mutta se on myös hyvä tapa tuoda nuorisotyölle näkyvyyttä muidenkin kuin nuorten keskuudessa. Jalkautuminen mahdollistaa nuorten kohtaamisen nuorten ympäristössä.

3.3 Löytävä nuorisotyö

Löytävä nuorisotyö on Aseman Lapset ry:ssä kehitettävä uusi nuorisotyön muoto jota RAY rahoittaa vuosina 2013-2017. Hanke toimii katutasolla ja sen tarkoituksena on nimenomaan kehittää nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyötä käytännössä julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Löytävässä nuorisotyössä yhteistyötahoina voivat toimia nuoriso- ja lastensuojelutyön lisäksi esim. kauppakeskusten järjestyksenvalvonta, paikalliset yritykset, poliisi, kirjasto tai muut toimijat eri sektoreilta. Hanketta pilotoidaan Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, sekä Jyväskylässä. Löytävällä nuorisotyöllä autetaan puolijulkisissa tiloissa oleskelevia nuoria ja näitä tiloja käyttäviä aikuisia ymmärtämään toisiaan paremmin. Tarvittaessa tämän työmenetelmän avulla pystytään puuttumaan huolestuttavassa kierteessä olevan nuoren tilanteeseen (Löytävä Nuorisotyö 2013.)

Tiedossa on, että nuoret viihtyvät julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa, kuten kauppakeskuksissa. Näitä tiloja ei kuitenkaan ole nuoriso- ja sosiaalipalveluille erityisesti määrätty vaan ne ovat niin sanotusti ”ei-kenenkään-maata”. Löytävä nuorisotyö – hankkeen tavoitteena on edistää nuorten tervettä kasvua ja hyvinvointia tuomalla näitä nuorten kanssa työskenteleviä ammattilaisia osaksi nuorten ympäristöä. (Löytävä nuorisotyö 2013.)

4 Osallisuus

Olemme valinneet opinnäytetyömme teoreettiseksi käsitteeksi osallisuuden, joka liittyy sosiaalipedagogiseen viitekehykseen. Osallisuus käsitteen pohjalta tarkastelemme haastateltaviemme näkemyksiä bussiprojektin vaikutuksista. Nuorisokasvatus voidaan käsittää yhteiskunnalliseksi toiminnaksi, jolloin on luontevaa, että sitä koskevassa teorianmuodostuksessa kiinnitetään huomiota sen asemaan yhteiskuntaelämän kokonaisuudessa. On myös perusteltua tarkastella nuorisokasvatusta yhteisöllisinä prosesseina, jotka edistävät nuorten persoonallista kehitystä, yhteiskunnallista osallisuutta ja

toimintakykyä yhteiskunnan jäsenenä. (Hämäläinen 2007:174.) Haluamme siis selvittää miten toimijoiden näkemykset bussiprojektin vaikutuksista ovat yhteydessä nuorten osallisuuden edistämiseen.

Osallisuus liittyy sosiaalipedagogiseen viitekehykseen, joka pyrkii ymmärtämään kysymyksiä, jotka liittyvät yksilön ja yhteisön väliseen muuttuvaan suhteeseen: sosiaalisat-
tioon, integraatioon, sosiaalisen hädän, syrjäytymisen ja kasvun prosesseihin. Sosiaalipedagogisen teoriakeskustelun sisällä on aina etsitty myös käytännöllisiä ratkaisuja kunkin aikakauden konkreettisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin ja ilmiöihin. Sosiaalipedagogisen viitekehyksen avulla pyritään tavoittamaan uudenlaisia syrjäytymisen, ulkopuolisuuden ja osattomuuden käytäntöjä, jotka koskettavat nyky-yhteiskunnassa yhä useampia henkilöitä ja ryhmiä. (Filander 2007:92.) Sosiaalipedagogisessa nuorisotyössä työ ei kohdistu pelkästään yksilöihin vaan nuorten toimintaympäristöihin ja elämänsuhteisiin. Sosiaalipedagogi menee sinne missä ihmiset ovat. (Filander 2007:93.) Walkers-Hubu-bussin tarjoama nopean reagoinnin toimintamalli on siis vahvasti kytköksissä sosiaalipedagogiseen ajattelutapaan. Bussi viedään siihen toimintaympäristöön, jossa sille kulloinkin on tarvetta. Bussiprojektissa käytettävillä toimintamalleilla pyritään luomaan käytäntöjä, joilla voidaan vastata tämän päivän nuorisotyön haasteisiin.

4.1 Osallisuuden käsite

Osallisuus on kiinteä osa demokraattista järjestelmää ja se on käsitteenä laaja ja monimerkityksellinen. (Toiva 2002:10). Osallisuus on tullut keskeiseksi kehittämisen alueeksi vasta 1990-luvulla niin sanotun modernin hallinnon myötä. Osallisuus liittyy moderniin käsitykseen kansalaisen asemasta. (Toiva 2002:17). Osallisuuden käsitettä käytetään nykyään paljon varsin monenlaisissa merkityksissä. Näitä erilaisia merkityksiä voidaan havainnollistaa hyvin, kun osallisuuden käsitteen käytön yhteydessä mietitään vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Osallisuus missä? Osallisuus mistä? Osallisuus mihin? (Nivala 2010:19.)

Osallisuuden käsite on yleinen keskusteltaessa henkilön mahdollisuuksista osallistua eri toimintaympäristöissä ja sen yhtenä perusmerkityksenä onkin tietynlainen osallistuminen. Esimerkiksi lasten osallisuus toteutuu, kun he pääsevät osallistumaan tietynlaiseen toimintaan tietynlaisessa ilmapiirissä. Tällöin lapset ovat siis osallisia mahdollisuuksista tulla kuulluksi ja vaikuttaa. Tämä osallisuus voi olla osallisuutta omassa asiassa eli siis mahdollisuutta kertoa oma mielipiteensä ja tulla kuulluksi. Osallisuuden

käsite voi viitata myös osallisuuteen laajemmista vaikuttamisen mahdollisuuksista. Osallisuuden käsitteen määrittely ei siis rajaudu pelkästään osallisuus missä – kysymyksen vastaukseen ”osallisuus omassa asiassaan”, vaan vastauksena voi myös olla ”osallisuus yhteisön (esimerkiksi koulun) tai yhteiskunnan päätöksenteossa.” Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien lisäksi voidaan osallisuuden käsitettä käyttää merkityksessä, joka liittyy johonkin kuulumiseen. Näin ollen vastauksena osallisuus missä –kysymykseen vastauksena on ”osallisuus yhteisössä”. Osallisuus on tässä merkityksessä hyvin vahvasti kokemuksellinen asia, sillä se toteutuu nimenomaan kokemuksena yhteisöön kuulumisena. (Nivala 2010:19-20.)

Yhteiskunnallista osallisuutta voidaan edistää toimenpiteillä, joita voidaan määritellä myös syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Osallisuus yhteiskunnassa tarkoittaa mukana olemista ja oman paikan löytämistä yhteiskunnan keskeisillä toiminta-alueilla, kuten koulutuksessa ja työelämässä, sosiaalisen vuorovaikutuksen verkostoissa, kulttuurin ja politiikan areenoilla. Yhteiskuntaan kuulumisen kokemus rakentuu paljolti näiden eri toiminta-areenoiden kautta. Osallisuus yhteiskunnassa on siis osallisuutta hyvinvoinnin mahdollisuuksista yhteiskunnan jäsenenä. (Nivala 2010:20.)

Osallisuutta voidaan tarkastella myös kuvaamalla sen vastakohtia tai niitä epäkohtia, joita osallisuutta edistävillä hankkeilla on tarkoitus vähentää. Osallisuuden kokemus tuottaa halua vaikuttaa omaan ympäristöönsä tai olla osa sitä. Näin ollen yksi sen vastakohta on välinpitämättömyys eli tunne että oman ympäristön toiminta on yhdentekevää, joka johtaa yleiseen haluttomuuteen vaikuttaa asioihin. Tällainen asenne, jossa nykyinen tilanne otetaan annettuna lähtökohtana, ei pääse luomaan pohjaa osallistuvälle yhteiskunnalle eikä kansalaistoiminnalle. (Kiilakoski 2007:11.)

Osallisuuden käsitteen vastakohta on luonnollisesti osattomuus ja yksilön osattomuudella voidaan siis viitata hänen asemaansa yhteiskunnassa, jolloin tarkoitetaan joko taloudellisen, kulttuurisen tai sosiaalisen pääoman puutetta. Yksi yleinen tapa ymmärtää osallisuutta on kytkeä se syrjäytymisen ehkäisyyn. Syrjäytyminen on prosessi, jossa henkilö alkaa pudota pois yhteiskunnan normaalitoiminnoista eli hän voi syrjäytyä esimerkiksi koulutuksesta, työelämästä, hyvinvointipalveluista, demokraattisesta päätöksenteosta tai sosiaalisista suhteista. Selvää on siis se, että yhteiskunnasta syrjäytynyt henkilö ei ole osallinen siihen yhteiskuntaan, josta hän on syrjäytynyt. Syrjäytymisen ehkäisyn näkökulma ei kuitenkaan kata kaikkea osallisuuden ulottuvuuksia. Laajimmillaan osallisuuden puute näyttäytyy vieraantumisenä, jolloin yksilö on kadottanut

suhteensa itseensä, ympäristöönsä, työhönsä ja yhteiskuntaansa ja ei kykene elämään omien arvojensa mukaista elämää. (Kiilakoski 2007:12.)

Osallisuudessa on sekä yhteisöllinen sekä yksilöllinen elementti. Yksilön on voitava kokea itsensä arvokkaaksi ja yhteisön on oltava sellainen, että se mahdollistaa osallisuuden. Osallinen yksilö voi tuntea itsensä päteväksi ja arvostaa omaa rooliaan osana yhteisöä. Osallisuuden varmistamiseksi ei riitä se, että kuntaan luodaan erilaisia nuorten kuulemisjärjestelmiä, elleivät nämä järjestelmät kykene tuottamaan nuorille kokemusta siitä, että heitä arvostetaan ja heidän mielipiteillään on vaikutusta. (Kiilakoski 2007:13.)

Pelkkä osallisuuden kokemus tai osallisuuden tunne ei kuitenkaan riitä, sillä osallisuutta ei takaa vielä yksilön tunne, vaan se edellyttää yhteisöä, jossa osallisuus on mahdollista. Ryhmän, yhteisön, seuran tai yhteiskunnan tasolla on valittava tilanne, jossa osallinen toiminta on mahdollista eli käytössä on oltava silloin erilaisia menetelmiä, joilla lapsia ja nuoria voidaan osallistaa. Tällainen aidosti osallisuutta tuottava tilanne mahdollistaa yksilölle tilan, jossa hänen on mahdollista tulla tunnustetuksi omana itsenään, arvokkaana osana ympärillä olevaa yhteisöä, joka voi olla esimerkiksi perhe tai jokin muu ryhmä. Osallisuus edellyttää myös, että yksilölle annetaan mahdollisuus toimia eli hänelle annetaan myös valtaa ja vastuuta. Kaiken kaikkiaan osallisuus on siis sekä oikeuksia, että velvollisuuksia, sekä kuulumista, että vastuun kantamista. Se on yksilön tunne mutta myös yhteisön tila. (Kiilakoski 2007:13-14.)

4.2 Osallisuus nuorisotyössä

Nuorisolain yhtenä tavoitteena on nuorten osallisuuden tukeminen. Lain mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Tämän lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorten osallisuus edellyttää sitä, että nuorilla on tunnustettu asema ja oikeus vaikuttamiseen, nuorilla on mahdollisuuksia toimia ja tehdä itse ja nuorilla on kokemuksellinen tuntu siitä, että heidät on otettu vakavasti ja että heidän toimijuuttaan on kunnioitettu. Osallisuudella viitataan siis tunnustettuun asemaan, toimintaan ja kokemukseen. Osallisuuden kokemiseen tarvitaan rakenteita, joiden avulla nuorten on mahdollista vaikuttaa. (Honkasalo – Kiilakoski – Kivijärvi 2011:206.) Osallisuuden oppimisen ja

vahvistamisen välineeksi on luotu erilaisia toimintamalleja ja –tapoja sekä aikuisten että nuorten toiveista ja tarpeista käsin. Yhteinen tavoite on halu antaa nuorille tilaa ottaa osaa oman elämänsä kannalta tärkeäksi kokemiin päätöksiin ja niiden valmisteluun. Nuorten käsitys osallistumisesta ja halu päättää asioista on hyvin monitahoista. Nuorisotyöntekijät sekä kunnalliset päätöksentekijät joutuvat koetukselle ristiriitaisten odotusten ja paineiden viidakossa sillä molempien pitäisi osata kohdata työssään nuorten osallisuutta monilla eri tasoilla. (Gretschel 2002:3.)

Nuorten kyky liittyä yhteiskuntaan perustuu myönteisille kokemuksille perheessä ja koulussa sekä monipuolisille kokemuksille lapsuuden ja nuoruuden vertaisryhmissä. Kouluyhteisöt, nuorisotalot sekä erilaiset nuorisotyön muodot ja sen kautta muodostuvat toimintaryhmän luovat tärkeitä sosiaalisia maailmoja, joissa lapset ja nuoret voivat harjoitella ja vahvistaa demokraattisen osallistumisen edellyttämiä taitoja ja psyykkisiä valmiuksia. (Gretschel 2002:22.)

Osallisuus viittaa myös subjektiiviseen voimaantumisen tunteeseen, joka ilmenee, kun osallistuja kiinnittyy yhteisöllisiin ja yhteiskunnallisiin prosesseihin (Horelli – Haikkola – Sotkasiira 2007:219). Osallistavan lähestymistavan juurruttaminen osaksi nuorisotyötä on edellytys nuorten voimaantumiselle ja valtautumiselle sekä nuoria tukevien yhteisöjen kehkeytymiselle. (Horelli – Haikkola – Sotkasiira 2007:230).

Nuoren paikka aktiivisena osallistujana tai vaihtoehtoisesti syrjäytyneenä ei ole vakiintunut vaan se on altis muutoksille. Osallistumisen eri muodot voivat parhaimmillaan tarjota nuorille mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen, uudenlaisen poliittisen toimivuuden löytämiseen että itsetunnon kohentamiseen. Käytännössä hyvin harvalla nuorella on osaamista ja voimavaroja täysipainoiseen osallistumiseen vaan pikemminkin jokainen nuori tarvitsee jonkinlaista tukea ja onnistumisen kokemuksia. Tässä nuorisotyöllä on tärkeä tehtävä, sillä osallistuminen ei synny itsestään, vaan onnistuakseen se vaatii järjestelmällistä tukea, jatkuvuutta ja dynaamisten vuorovaikutustekniikoiden soveltamista, joilla luodaan tilaa nuorten itseorganisoitumiselle ja nuoria tukevan kulttuurin syntyemiselle. (Horelli – Haikkola – Sotkasiira 2007: 217.)

5 Tutkimuskysymys

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia Walkers-Hubu-bussiprojektissa mukana olleiden toimijoiden käsityksiä siitä, minkälaisia vaikutuksia bussiprojektilla on ollut sen toiminta-alueilla. Walkers-Hubu-bussiprojektille haettiin jatkorahoitusta syksyllä 2013 raha-automaattiyhdistykseltä, mutta se päätettiin vakinaistaa vakinaiseksi toimintamuodoksi nuorisotyön kentälle. Opinnäytetyömme tuloksia aiotaan hyödyntää jatkossa tämän toimintamuodon kehittämisessä. Varsinainen tutkimuskysymyksemme on ”minkälaisia käsityksiä Walkers-Hubu-bussiprojektissa mukana olevilla toimijoilla on bussiprojektin vaikutuksista sen toiminta-alueilla.” Tarkastelemme näitä näkemyksiä osallisuuden näkökulmasta.

Walkers-Hubu-bussiprojektissa käytettäviä toimintamalleja ovat katusovittelu, turvallisuuskävely ja nopean reagoinnin malli. Nämä toimintamallit ovat nuorisotyössä melko uusia toimintamuotoja, eikä niistä löydy juurikaan aiempaa tutkimustietoa. Tämän kaltaisia uusia toimintamalleja on tärkeää tutkia, jotta nuorisotyö pääsisi kehittymään ja jotta alalle saataisiin juurrutettua uusia toimintatapoja. Nuorten hyvinvoinnin kehittämistä tukee parhaiten vuorovaikutteinen ja moniääninen tieto. Nuorisotyön näkökulmasta tämä tarkoittaa esimerkiksi sellaista tutkimusotetta, jossa tietoa tuotetaan pitkälti käytännön kehittämistarpeista. Käytännön ja teorian, tiedon ja toiminnan vuorovaikutteisuus ohjaa tällöin myös tiedon ja tietämisen määrittämistä uudella tavalla. Nuorten elinolojen kehittämiseksi tuotettu tieto tuotetaan akateemisten tutkijankammioiden sijasta (tai niiden ohella) aidoissa toimintaympäristöissä esimerkiksi nuorten, nuorisotyöntekijöiden ja tutkijoiden dialogissa. (Heinonen – Kapanen 2012:67.) Nuorisoalaa kehitettäessä on siis tärkeää ottaa huomioon myös nuorisotyöntekijöiden sekä muiden kentällä toimijoiden näkemyksiä. Siksi opinnäytetyömme tuottama tieto on tärkeää nuorisotyön kehittämisen kannalta.

Valitsimme teoreettiseksi viitekehykseksi osallisuuden, koska se kytkeytyy olennaisesti tämän päivän nuorisotyöhön. Nuoret liittyvät omiin tilakokemuksiinsa toiveen tulla otetuksi vakavasti kansalaisina ja yhteiskunnanjäseninä niissä ympäristöissä, joissa he päivittäin ovat. Nuorilla on halu tulla kuulluksi ja osallisiksi silloin, kun päätetään nuorten tiloista ja heillä on toiveena saada tiloja, jotka voisivat mahdollistaa itsenäisen ja omaehtoisen toiminnan. (Määttä – Tolonen 2011:64.)

6 Menetelmälliset ratkaisut

6.1 Osallistujat

Haastattelimme Walkers-Hubu-bussiprojektissa mukana olleita toimijoita. Haastatteluihin osallistujat valitsimme yhdessä projektin työntekijöiden kanssa. Päädyimme haastattelemaan lähes jokaiselta bussin vaikutusalueelta yhtä toimijaa. Haastattelimme kauppakeskuspäällikköä, turvallisuuspäällikköä, seurakunnan sekä kunnallisia nuorisotyöntekijöitä, sekä järjestyksenvalvojia ja poliiseja.

Kaikki haastattelemamme henkilöt liittyivät tiiviisti Walkers-Hubu-bussiprojektiin ja olivat mukana toteuttamassa projektia edustamallaan asuinalueilla. Teimme yhteensä 9 haastattelua. Haastattelimme toimijoita Helsingistä, Espoosta ja Vantaalta.

6.2 Teemahaastattelu

Keräsimme opinnäytetyön aineiston teemahaastatteleamalla projektissa mukana olleita toimijoita. Teemahaastattelun valitsimme, koska halusimme saada mahdollisimman paljon vapaan keskustelun kautta nousevaa informaatiota. Tulimme yhdessä työelämäyhteistyökumppanimme kanssa siihen tulokseen, että saisimme projektin ulkopuolisina tekijöinä totuudenmukaisempaa tietoa projektin haasteista ja kehitysideoista toimijoilta, kuin heille jo entuudestaan tutut projektityöntekijät.

Teemahaastattelu on Suomessa suosituin tapa kerätä laadullista aineistoa. (Eskola – Vastamäki 2007:25.) ”Kyseessä on eräänlainen keskustelu joka tapahtuu tutkijat aloitteesta ja usein tutkijan ehdoilla, mutta jossa tutkija pyrkii vuorovaikutuksessa saamaan selville haastateltavilta häntä kiinnostavat asiat, tai ainakin ne, jotka kuuluvat tutkimuksen aihepiiriin.” Toteaa Jari Eskola ja Jaana Vastamäki Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1-teoksessa. (Eskola – Vastamäki 2007:25) Tätä juuri haimme, kun lähdimme haastattelemaan. Haluamme luoda haastateltaville vapaan pohdinnan mahdollisuuden.

Teemahaastattelussa on haastattelun aihepiirit eli teema-alueet etukäteen määrätty. Teemahaastattelumenetelmästä puuttuu strukturoidulle haastattelulle tyypillinen kysymysten tarkka muoto ja järjestys. Haastatteliija varmistaa, että haastattelussa tulee

käytyä kaikki etukäteen valitut teema-alueet, mutta niiden järjestys ja laajuus vaihtelevat haastattelusta toiseen (Eskola – Vastamäki 2007:27-28.) Ennen haastatteluja mietimme haastattelujen teemat valmiiksi etukäteen. Teemat nousivat työelämäyhteistyökumppaneidemme tiedon tarpeesta. Ennen teemojen valintaa perehdyimme osallisuus teoriaan ja mietimme teemoja myös osallisuuden näkökulmasta.

Ennen kuin lähdemme haastattelemaan, joudumme miettimään teemahaastattelun haasteita. Näitä voivat olla esimerkiksi ikä- ja statuserot, sekä sukupuoli. On siis hyvä miettiä haastattelua sosiaalisena tilanteena etukäteen. Tällä tarkoitamme muun muassa voimmeko lähteä sinuttelemaan haastateltavaa, minkälaista kieltä käytämme ja kuinka esitämme kysymyksemme. Ennen varsinaisen haastattelun alkamista pyrimme luomaan rentoutuneen ja riittävän vapautuneen ilmapiirin. Tähän pääsemme keskustelemalla haastateltavan/haastateltavien kanssa muustakin kuin varsinaisesta tiedon keräämisestä (Eskola – Vastamäki 2007:31).

Tarkoituksenamme ei ole tehdä henkilökohtaista haastattelua, joten meidän ei tarvitse etukäteen pohtia, kuinka lähdemme keskustelemaan aroista asioista. Haastattelumme tarkoitus on nimenomaan kartoittaa haastateltavien mielipiteitä Walker-Hububussiprojektin vaikutuksista heidän toiminta-alueellaan ja haastattelut tapahtuvat haastateltavien itse valitsemassa ympäristössä. Tällä tavoin uskomme pysyvämmen haastateltavien omalla mukavuusalueella ja tätä kautta saavamme totuuden mukaisia vastauksia ja saamme aikaan vapautunutta keskustelua. Haastateltavien kotikentällä, esimerkiksi kotona on haastattelulla suurempi mahdollisuus onnistua (Eskola – Vastamäki 2007:29).

6.3 Haastattelukysymykset

Valitsimme haastattelukysymyksemme yhdessä työelämäyhteistyökumppaneiden kanssa. Tarkoituksemme oli selvittää millaisia käsityksiä bussiprojektissa mukana olleilla toimijoilla on projektin vaikutuksista. Haastattelujemme teemat lähtivät siis työelämäyhteistyökumppaneidemme tiedon tarpeesta, mutta ne kytkeytyvät myös osallisuus teoriaan.

Teemahaastattelujemme pääkysymys oli ”Miten bussiprojektin vaikutukset mielestäsi näkyivät toiminta-alueella?” Valitsimme teemat olivat: kohdattiinko projektin aikana uusia nuoria, aikuisen läsnäolon merkitys ja uusien toimintatapojen hyödyntämien. Lisäkysymyksillämme haimme tarkennusta vastauksiin. Olimme etukäteen perehtyneet projektin alueraportteihin, jotta pystyimme tarvittaessa tekemään tarkentavia kysymyksiä juuri kyseisellä alueella tapahtuneista asioista. Lisäkysymykset olivat: Toiko bussiprojekti turvallisuuden tunnetta alueille? Minkälaisia kehitys-/parannusideoita sinulla olisi esittää jatkoa ajatellen?

Näiden haastattelujen lisäksi kävimme haastattelemassa Aseman Lasten ja Walkers-Hubu-bussiprojektin työntekijöitä liittyen nopean reagoinnin työmenetelmään, jotta saisimme aiheesta enemmän tietoa. Nopeasta reagoinnista ei löydy kirjoitettua tietoa. Tätä haastattelua ei kuitenkaan oteta mukaan tutkittavaan aineistoon.

6.4 Haastattelun toteutuminen

6.4.1 Haastatteluun valmistautuminen

Haastattelu syntyy haastateltavan ja haastattelijan välisestä vuorovaikutuksesta. Vuorovaikutuksen merkitys tulisi ottaa huomioon jokaisessa haastattelun vaiheessa, jo haastattelun suunnittelu vaiheessa. (Ruusuvuori – Tiittula 2005:13). Pyrkimyksenämme oli luoda haastattelu tilanteista sellaisia, että pystyimme kohtaamaan haastateltavan mahdollisimman tuttavallisesti. Tällä tavoilla uskoimme luovamme tilanteen, jossa molemminpuolinen vuorovaikutus olisi sujuvaa ja mutkatonta.

Tutkija tahtoo saada haastattelulla esiin haastateltavien mielipiteitä, käsityksiä ja näkemyksiä tutkivasta aiheesta. Oletus on, että haastateltava on se henkilö, joka on oikeutettu tietämään eniten tutkimuksen kohteena olevasta asiasta. (Ruusuvuori – Tiittula 2005:14.) Ennen haastattelun alkamista ja ennen kysymysten esittämistä, kävimme haastateltavan kanssa läpi keitä olimme, ja miksi tulimme heitä haastattelemaan ja mihin haastattelun tuloksia käytetään.

Ennen haastattelujen aloittamista päädyimme ratkaisuun, että tahdomme nauhoittaa haastattelut. Haastattelu tilanteen nauhoittaminen luo mahdollisuuden palata haastattelutilanteeseen uudelleen, tämä mahdollistaa haastattelun aikana tehtyjen

tulkintojen tarkistamisen. Uudelleen kuuntelulla voidaan myös tarkastella ja analysoida haastattelun kulkua yhä uudestaan ja uudestaan. (Ruusuvuori – Tiittula 2005:14.) Onnistunut nauhoitus on tärkeä saadun aineiston kannalta, joten tilanteeseen tulee valmistautua hyvin. (Ruusuvuori – Tiittula 2005:14.) Itse valmistauduimme tarkastamalla nauhurin toiminnan ja äänen kuuluvuuden.

6.4.2 Tilanteen kuvaus ja haastattelu ympäristö

Haastateltavamme saivat itse päättää ympäristön, jossa halusivat haastattelutilanteen suorittaa. Tällä tavoin pyrimme siihen, että haastattelu tilanteesta tulisi mahdollisimman miellyttävä haastateltavalle. Haastatteluja suoritimme yhteensä yhdeksän, joista jokainen tilanne oli erilainen.

Käytimme haastattelutiloinamme muun muassa kokoustiloja, työhuoneita, kahviloita ja kuulusteluhuoneita. Parhaita tiloja haastattelun ja nauhoituksen kuuluvuuden kannalta olivat ne ympäristöt, joissa muuta taustamelua oli mahdollisimman vähän, eikä muita häiriötekijöitä ollut. Tällaisissa rauhallisissa tiloissa saimme myös luotua parhaan mahdollisen kontaktin haastateltavaan.

6.5 Teemoittelu

Analysoimme aineistomme teemoittelemalla. Aineistoa analysoimalla etsitään vastauksia tutkimuskysymykseen. Aineistosta nostetaan esiin tutkimusongelma valaisevia teemoja, jolloin on mahdollista vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa. Aineistosta poimitaan sen sisältämät keskeiset aiheet. Teemoittelun avulla tekstimassasta pyritään löytämään ja erottelamaan tutkimuskysymyksen kannalta olennaiset aiheet. Usein laadullisen aineiston analysointi jätetään tematisoinnin nimissä tapahtuneeksi sitaattikokoelmaksi. Teemoittain järjestetyt sitaatit ovat usein mielenkiintoisia, mutta kovin pitkälle vietyä analyysia ne eivät vielä välttämättä tarjoa. Teemoittelu tarvitsee onnistuakseen siis teorian ja empirian vuorovaikutusta. (Eskola – Suoranta 1999:175-176.)

Tutkimusaineisto siis järjestellään hallittavaan muotoon, jonka jälkeen aineistosta voidaan tehdä johtopäätöksiä. Aloitimme litteroimalla eli kirjoittamalla tekemämme haastattelut tekstimuotoon, jonka jälkeen niitä oli helpompi tarkastella. Litteroimme aineiston

tarkoituksiperiaatteen mukaan. Valitsemamme teemat nousevat työyhteistyökumppanimme tarpeesta saada tietoa bussiprojektin vaikutuksista, mutta ne liittyvät myös osallisuus teoriaan. Teemoiksemme valitsimme nuorten tavoittamisen, aikuisen läsnäolon, sekä uusien toimintatapojen tuominen käytännön toimintaan. Jaoimme haastattelut ammattiryhmien mukaan ja kokosimme yleisimpiä vastauksia, joita haastatteluisa esiintyi. Kokosimme haastattelutuloksista taulukon, jonka avulla pystyimme vertailemaan saatuja vastauksia paremmin. Seuraavassa kappaleessa esittelemme haastattelu tulokset teemojen mukaisesti.

7 Tulokset

Haastattelimme yhteensä yhdeksää eri toimijaa bussiprojektin vaikutusalueilta. Haastattelut pohjautuvat jo aiemmin esiteltuihin haastattelukysymyksiin. Seuraavaksi käymme läpi tutkimustuloksiamme. Olemme jaotelleet tulokset pääteemojemme mukaan, jotka ovat nuorten tavoittaminen, aikuisen läsnäolo ja uusien toimintatapojen tuominen käytännön toimintaan.

Esille on nostettu ne asiat, jotka tulivat esille useimpien toimijoiden vastauksissa. Lisäksi nostamme esille myös muutaman yksittäisen näkökulman. Lopuksi esittelemme yhteenvedon tuloksista taulukkoa apuna käyttäen.

7.1 Nuorten tavoittaminen

Walkers-Hubu-bussiprojektissa tärkeänä osana on yhteistyö alueiden toimijoiden kanssa. Nuoria haluttiin kohdata yhteistyön avulla monipuolisemmin. Nuorten kohtaaminen ja tavoittaminen on keskeinen osa Walkers-Hubu-bussiprojektia. Tämän takia halusimme haastattelujen avulla saada selville onko nuorten tavoittamisessa onnistuttu ja onko tavoitettu sellaisia nuoria, joita ei ole aiemmin kohdattu. Projektin yhdeksi tavoitteeksi oli asetettu tavoittaa toiminta alueilla 20 nuorta illassa ja 10 nuorta katutoiminnassa illan aikana. Vastaavasti kesällä tahdottiin tavoittaa 40 nuorta illan aikana ja katutoiminnassa vastaava luku oli 20 (Walkers-Hubu-bussiprojektin Loppuraportti 2014.) Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että bussiprojektin avulla pystyttiin tavoittamaan nuoria entistä paremmin ja saatiin luotua kontakteja myös sellaisiin nuoriin, joita ei ollut aiemmin kohdattu.

”Tavoitti yllättävän paljon sellaisia nuoria joita ei ole aiemmin kohdattu. Nuorisotalolle saatiin tätä kautta uusia nuoria. Walkers-Hubu-bussi tavoitti sellaisia nuoria, jotka eivät uskalla muuten käydä nuorisotiloilla. Bussiin on matalampikynnys ja helpompi mennä kuin vastassa hyviä tyyppejä.” (Haastateltava 1)

Tämän päivän nuorisotyön haasteena on erityisesti se, että nuoret viettävät aikaansa paljon puolijulkisissa tiloissa oleskellen sen sijaan, että kokoontuisivat varsinaisesti nuorille tarkoitetuissa tiloissa. Bussi toimi usein ostoskeskusten läheisyydessä, joissa nuorten tiedettiin viettävän paljon aikaa. Useassa haastattelussa nostettiin esille tällaisen projektin tärkeys kauppakeskustaloympäristössä, joissa nuorilla ei ole aina juuri heille suunnattua palvelua. Haastateltavien mukaan projekti palveli tällaista tarkoitusta erittäin hyvin ja nuoria kohdattiin paljon. Bussi herätti suurta mielenkiintoa nuorten keskuudessa ja nuoret hakeutuivat bussiin usein itse.

”Tärkeää on että nuorilla on selkeästi joku paikka missä viettää aikaa ja mistä saada tukea kauppakeskustaloympäristössä” (Haastateltava 2)

Useassa haastattelussa nousi esille Walkers-Hubu-bussiprojektin tärkeys maahanmuuttajataustaisten nuorten keskuudessa ja niiden nuorten, joiden on syystä tai toisesta hankala mennä nuorisotaloihin. Projektin avulla saatiin siis luotua kontaktia myös niihin ryhmiin, jotka jäivät helposti nuorisopalveluiden ulkopuolelle.

Kaiken kaikkiaan projektin koettiin tavoittavan paljon uusia nuoria ja ennen kaikkea juuri niitä nuoria, joita ei ollut aiemmin kohdattu. Alueilla toimivat nuorisotilat saivat uusia asiakkaita ja joillain alueilla tarkoituksena on jatkossakin jatkaa työskentelyä niin, että työntekijät menevät itse nuorten luokse, jolloin nuoria tavoitetaan paremmin. Nuorisotalojen työntekijät toivat esille haastatteluissa kuinka talosidonnaisia he usein ovat ja odottavat nuorten tulevan heidän luokseen. Bussin olo alueella loi työntekijöille mahdollisuuden mennä sinne missä nuoret viettävät aikaansa ja tällä tavoin kohdata enemmän nuoria.

7.2 Aikuisen läsnäolo

Turvallisten aikuisten läsnäolo on nostettu yhdeksi tärkeimmäksi tavoitteeksi Walkers-Hubu-bussiprojektissa, sekä myös nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Pääkysymyksenä kysimme toimijoiden käsityksiä vaikutuksista ja useimmat haastateltavat nostivatkin bussiprojektin yhdeksi tärkeimmäksi vaikutukseksi juuri turvallisten aikuisten läsnäolon. Aikuisten läsnäololla on merkitystä nuorten käyttäytymiseen ja ammattilaiset osaavat myös ottaa haltuunsa isompia joukkoja nuoria ja nostaa esille ajankohtaisia puheenaiheita.

"Bussiprojekti palvelee erittäin hyvin sitä tarkoitusta että nuoret voivat tulla kohtaamaan aikuisia." (Haastateltava 2)

"Bussiprojekti toi paikalle turvallisia aikuisia" (Haastateltava 3)

Haastatteluissa nousi esille, että nuoret näkivät projektin myötä myös kuinka aikuiset tekivät yhteistyötä heidän edukseen, riippumatta siitä miltä paikkakunnalta he olivat tai mikä heidän ammattinsa oli. Verkostoituminen ja moniammatillinen yhteistyö on yksi Walkers-Hubu-bussiprojektin tavoitteista ja ilman sitä koko projektin on hankala tai lähes mahdoton toimia alueilla.

"Ihanaa oli, että paikalle saatiin paljon toimijoita ja tätä kautta nuoret huomasivat, että kaikki puhaltavat yhteen hiileen." (Haastateltava 3)

Erityisesti turvallisuuskävelyiden yhteydessä aikuisten läsnäolo nousi tärkeäksi. Aikuisten osuus Walkers-Hubu-bussiprojektin järjestämissä nuorten turvallisuuskävelyissä oli kysellä nuorilta heidän havainnoistaan ja kirjoittaa niitä ylös. Aikuiset toimivat nuorten "äänitorvena" ja "tulkkina". Tällä tavoin tuettiin nuorten osallisuutta, silloin kun nuorten on vaikea itse saada mielipiteitään kuuluviksi.

Bussiprojektissa työskentelevien aikuisten tavoite oli myös saada tulkattua nuorten kieltä aikuisten kielelle ja toisin päin. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että työntekijät yrittivät saada viestitettyä myös muille aikuisille, että nuoret eivät ole pahoja eikä heitä tarvitse pelätä. Projektin työntekijät osoittivat omalla esimerkillään, että nuorten luokse voi mennä juttelemaan.

"Niille henkilöille, jotka pelkäävät nuoria, voitiin aikuisten avulla osoittaa, etteivät nuoret ole pahoja." (Haastateltava 4)

"vanhemmat ihmiset pelkää nuoria, jotka tukkii käytävän. Aseman lasten työntekijät omatoimisesti puuttuu tähän. Itse kun oltiin täällä heidän kanssa, mentiin nuorten viereen seisoskelee ja porukka alko hajaantuu siitä. oltiin vaan paikalla."(Haastateltava 5)

Katusovittelussa Kampin kappakeskuksessa havaittiin, ettei aikuisten tarvinnut edes lähestyä nuoria. Katusovittelutiimin läsnäolo nuorten läheisyydessä jo itsessään rauhoitti nuoria, sekä vähensi häiriökäyttäytymistä, kuten ilkivaltaa. Haastatteluista selvisi myös, että nuorten oli itse helpompi hyväksyä ja lähestyä nuorisotyöntekijöitä, verrattuna järjestyksenvälvojiin.

"helpompi lähestyy nuorten ammattihenkilöitä kun taas järjestyksenvälvoja, jotka ne kokee auktoriteettina ja tulee kiukuttelee." (Haastateltava 5)

Yhdessä haastattelussa tuli myös ilmi, ettei aikuisten läsnäoloon tarvita välttämättä kyseistä projektia ja bussia, vaan olisi riittävää jos ammattilaisia saataisiin säännöllisesti nuorten tavoitettavaksi.

"Pelkällä bussin läsnäololla ei suurempaa vaikutusta, tärkeämpää oli tervepäisten aikuisten säännöllinen läsnäolo." (Haastateltava 4)

Eräässä haastattelussa nousi esille sosiaalityöntekijän tärkeys bussin toimintailtoina. Haastateltava koki, että bussiin hakeutuu juuri ne nuoret, jotka tällaista tukea tarvitsisivat. Bussiin toivottiin myös maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä enemmän, sillä tällä tavalla pystyttäisiin saamaan parempi kontakti maahanmuuttaja nuoriin ja lisäämään tällaisten nuorten osallisuuden tunnetta.

"Eniten vaikutusta bussilla oli maahanmuuttajataustaisiin nuoriin." (Haastateltava 4)

"Bussiprojektin työntekijät tekivät hyviä havaintoja, joiden avulla pystyi kohdistamaan omaa toimintaansa tiettyyn nuorisoryhmään. Bussi tavoitti paljon maahanmuuttajataustaisia tyttöjä." (Haastateltava 3)

Projektin työntekijöiden ammattimaista työtettä keuhuttiin ja tämän uskottiin olevan suurena apuna siihen, että nuoret hakeutuivat bussiin. Projektin työntekijät kannustivat ja antoivat tukea alueen nuorisotyöntekijöille, joille oli noussut huoli nuoresta, viemään

asiaa eteenpäin ja tekemään lastensuojeluilmoituksia. Kysyimme haastatteluja tehdessämme joiltain alueen toimijoilta lastensuojeluilmoitusten tekemisistä. Yhteyttä projektin ja lastensuojeluilmoitusten välillä ei kuitenkaan nähty. Näkökantaa pidettiin kuitenkin tärkeänä. Esille nousi myös lastensuojeluviranomaisen tuominen osaksi ammatillista verkostoa.

”En näe yhteyttä bussiprojektin kanssa, jos projektin aikana ilmoitusten tekeminen kirvoittanut keskustelua ja lisännyt sitä kautta ilmoitusten tekemistä, niin hyvä niin” (Haastateltava 1)

Muutama ilmoitus tehtiin bussin oloaikana. Tiimistä puuttuu lastensuojeluviranomainen, joka olisi tärkeä saada osaksi tiimiä” (Haastateltava 3)

7.3 Uusien toimintatapojen tuominen käytännön toimintaan

Haastatteluista kävi ilmi, että uusien toimintatapojen tuominen käytäntöön oli useimpien toimijoiden mielestä yksi bussi-projektin suurimmista vaikutuksista. Walkers-Hubu-bussiprojektin yhtenä tavoitteena onkin tuoda ja kehittää uusia toimintamalleja nuorisotyöhön. Näillä toimintamalleilla pyritään vastaamaan tämän päivän nuorisotyön haasteisiin.

”Walkers-Hubu-bussiprojektissa ollut työkalumaailma on modernia, nopeaa, hyvää kontaktia ja aitoa kuuntelua. Dynaamista toimintaa. Tuo raikkaita elementtejä luutuneeseen nuorisotyöhön.” (Haastateltava 1)

Yksi bussiprojektissa käytettävä työmuoto on nopean reagoinnin malli, joka sai toimijoilta myös paljon kehuja. Toimijat kokivat, että nopean reagoinnin mallin on tätä päivää ja se sopii hyvin nuorisotyöhön. Nopean reagoinnin mallin avulla pystyttiin paneutumaan nuorten riski käyttäytymiseen ja luomaan turvallisuuden tunnetta alueille. Haastateltavat pitivät tätä tärkeänä ja hyvänä asiana, sillä nopean reagoinnin koettiin mahdollistavan nuorten nopean kohtaamisen. Esille nousi muun muassa se, että nuorten pahoinvointiin pystyttiin puuttumaan heti ja paneutua sen aiheuttamiin syihin. Mallin koettiin olevan tärkeä juuri tämän vuoksi.

Katusovittelu oli toinen työmuoto, jota useimmat toimijat myös kuvailivat hyvin toimivaksi työmenetelmäksi. Bussiprojektissa työskentelevä henkilökunta pääsee usein tulemaan nopeasti paikalle tarpeen vaatiessa. Ammattihenkilöt osaavat toimijoiden mie-

lestä puuttua hyvin tilanteeseen ja kuunnella ja auttaa nuorta sekä keskittyä tilanteen ratkaisemiseen. Haastateltujen mielestä erityisesti nuorten kohtaaminen näissä tilanteissa oli puhuttelevaa ja hienoa.

"Meidän aikaa ei mee kun soitetaan katusovittelu paikalle. Ammattihenkilöt osaa hoitaa asian paremmin ja pääsee puuttumaan siihen itse ongelmaan."
(Haastateltava 7)

Katusovittelu on nykyaikainen tapa hoitaa asioita jossa pyritään keskustelemaan, sovitteluun ja löytämään kompromisseja. Toimintamallista on ollut hyötyä. (Haastateltava 6)

Turvallisuuskävely on myös yksi bussiprojektiin liittyvistä työmuodoista. Haastateltavat kokivat, että myös tämä toimintamalli toimii käytännössä hyvin. Bussiprojektin koettiin myös tuovan turvallisuutta alueille. Turvallisuuskävelyn avulla nuoret pääsevät itse kertomaan, mitkä paikat he kokivat pelottavina ja tämä edesauttaa heidän osallisuuttaan.

"Positiivista oli että tietoon saatiin paikkoja mitä nuoret pitävät turvallise-na/turvattomana ja sen myötä ongelmat myös tiedostetaan." (Haastateltava 8)

Kaiken kaikkiaan haastatteluista kävi ilmi, että toimijat olivat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä bussiprojektin käyttämiin uusiin toimintamalleihin. Suurin osa toimijoista oli sitä mieltä, että tällaiset uudet työmenetelmät tukevat hyvin jo vanhoja olemassa olevia toimintatapoja. Suurin osa toimijoista koki myös, että bussiprojekti tarjosi uusia näkökulmia nuorten kohtaamiseen. Toimijoiden mukaan luutuneeseen nuorisotyöhön on tarpeellista kehittää uusia toimintamalleja ja bussiprojekti pystyi hyvin tarjoamaan sellaisia menetelmiä, jotka vastaavat tämän päivän haasteisiin. Uudet toimintatavat mahdollistavat nuorten osallisuuden kehittymisen, koska näiden uusien mallien avulla nuoret tavoitetaan paremmin, jolloin heidän äänensä saadaan kuuluviin aikuisten välityksellä.

Vain muutama toimija oli sitä mieltä, että bussi toimi alueella niin vähän aikaa, ettei uusien toimintamallien vaikutuksia oikeastaan ehtinyt havaita. Näiden toimijoiden mielestä projektin toimintamallit etenkin katusovittelu on hyvin toimiva malli, mutta kokemuksia tästä työmuodosta tulisi jakaa ja sen vaikutuksia pitäisi tuoda enemmän julkisuuteen. Muutaman toimijan mielestä olisi tärkeää tutkia uusia toimintamalleja myös nuorten näkökulmasta, koska he ovat parhaita henkilöitä antamaan palautetta ja ker-

tomaan miten nämä mallit oikeasti toimivat. Kukaan toimijoista ei kuitenkaan esittänyt mitään varsinaista kritiikkiä bussiprojektin toimintamallien toimivuudesta.

Seuraavassa taulukossa olemme jaotelleet eri toimijaryhmien tyypillisimpiä vastauksia teemojemme mukaisesti. Taulukosta käy ilmi, että toimijoilla oli hyvin samankaltaisia vastauksia heidän ammattinimikkeestään riippumatta.

Teemat	Toimijat		
	Poliisit/Vartijat/Järjestyksenvalvojat	Nuorisotyöntekijät	Muut
Nuorten kohtaaminen	Maahanmuuttajataustaiset nuoret Luotiin uusia kontakteja nuoriin.	Projektin aikana kohdattiin paljon uusia nuoria. Saatiin uusia asiakkaita nuorisotiloille Maahanmuuttajataustaiset	Päästään kohtaamaan nuori nopeasti, ja puuttumaan ongelma käyttäytymiseen.

		staiset nuoret hyötyivät. Kohdattiin niitä nuoria, jotka eivät käytä nuorisotalo palveluita.	
Aikuisen läsnäolo	Loi turvallisuuden tunnetta. Projektin suurin saavutus oli tuoda turvallisia aikuisia nuorten luokse.	Aikuisen läsnäolo koettiin tärkeimmäksi projektin saavutukseksi Loi turvallisuuden tunnetta.	Pelkkä aikuisten läsnäolo rahoittaa nuoria ja ehkäisee häiriökäyttäytymistä
Uudet toimintatavat	Tarjosi uusia näkökulmia kohdata nuori Poliiseilla ja vartioilla eri intressit nuorten kohtaamiseen, kuin nuorisotyöntekijöillä. Projektin toi kuitenkin uusia näkökulmia kohdata nuori. Turvallisuus kävelyiden avulla saatiin uutta tietoa nuorten oleskelu paikoista.	Projektissa työskentelevien toiminta puhuttelevaa ja suoraviivaista. Saatiin uutta tietoa alueesta projektin avulla. Suunnitelmissa mennä nuorten luokse kadulle, projektin innoittamana. Projektin innoittamana luodaan kontakteja ostoskeskuksien vartijoihin.	Nuorta autettiin kokonaisvaltaisesta i. Voidaan pelastaa syrjäytymisvaarassa oleva nuori Opittu paljon projektin aikana.

8 Johtopäätökset

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tutkia, minkälaisia käsityksiä Walkers-Hububussiprojektissa mukana oleilla toimijoilla on bussiprojektin vaikutuksista sen toiminta-alueilla ja tarkastella näitä näkemyksiä osallisuuden näkökulmasta. Keräämämme aineiston pohjalta voimme todeta, että toimijoiden näkemysten mukaan bussiprojektin merkittävimpiä vaikutuksia olivat nuorten tavoittaminen, aikuisten läsnäolon lisääminen ja uusien toimintatapojen tuominen käytännön työhön. Bussiprojektin tarjoamat uudet työmenetelmät vahvistivat nuorten osallisuuden kehittymistä.

Kaikki haastateltavamme olivat sitä mieltä, että bussiprojektin avulla pystyttiin tavoittamaan nuoria paremmin kuin pelkästään perinteisillä nuorisotyön menetelmillä. Nuorten osallisuuden edistämisen kannalta tämä on oleellisen tärkeä asia. Kohdatuksi tuleminen eri palveluissa rakentaa osallisuuden sosiaalista perustaa. Yksi osallisuuden edistäjä on sosiaalisten suhteiden vahvistaminen. Sosiaalisen osallisuuden edistämisessä voidaan eritellä kohdennettuja toimia, jotka kohdistuvat erityistarpeessa oleviin lapsiin tai nuoriin. Yhtä tärkeää on kuitenkin korostaa, että osallisuuden sosiaaliset puolet koskevat kaikkia lapsia ja nuoria. (Gretschel – Kiilakoski 2012:16-17.) Toimijoiden mukaan bussiprojekti kykeni siis tavoittamaan enemmän myös niitä nuoria, jotka eivät välttämättä hakeudu nuorille tarkoitettuihin tiloihin tai osallistu nuorille järjestettävään toimintaan eli uusia kontakteja saatiin luotua niihinkin nuoriin, jotka muuten jäisivät nuorille tarkoitettujen palveluiden ulkopuolelle. Bussiprojektin avulla saatiin myös ohjattua näitä nuoria paikallisille nuorisotaloille.

Nuorisopalveluiden vastuulla kunnissa on järjestää nuorille nuorisovaltuustoja tai muilla nimillä kulkevia nuorten kunnallisia vaikuttajajärjestelmiä. Tällaisia järjestelmiä onkin käynnistetty kunnissa kiitettävällä tahdilla ja tästä näkökulmasta nuorisotoimen roolia nuorten osallisuuden edistäjänä kunnissa voidaan pitää merkittävänä ja näkyvänä. Tämän kaltainen aktiivista kansalaisuutta tukeva nuorisotyö ei kuitenkaan tavoita kaikkia kunnan nuoria vaan kohdentuu vaikuttajaryhmissä mukana olevaan vähemmistöön. (Gretschel – Kiilakoski 2012:190.) Muutamassa haastattelussa tuotiinkin hyvin esille se näkökulma, että nuorten osallisuutta ei voida kuvata pelkällä demokraattisella päätöksenteolla. Kaikki nuoret eivät ole kiinnostuneita vaikuttamaan tai osallistumaan nuorisotilojen toimintaan, jolloin on tärkeää, että myös heidän ääni saadaan kuuluviin muita keinoja käyttäen. Bussiprojektin avulla nuoria saatiin paremmin tavoitettua, jonka seurauksena useammilla nuorilla oli mahdollisuus päästä vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin ja näin kokemaan osallisuuden tunnetta.

Anu Gretschelin mukaan nuorten osallisuus on nimenomaan osallisuuden tunnetta, jonka olemassaolo tai poissaolo paljastuu kuuntelemalla nuoria. Bussiprojektin tarkoituksena on saada aikuisten luotua kontaktia nuoriin ja näin viedä nuorten ajatuksia eteenpäin. Aikuisten läsnäolo mahdollistaa siis nuorten osallisuuden kokemusten syntymisen (Gretschel 2007:244.). Monet toimijat kehuivat sitä lähestymistapaa ja työskentelyotetta, jolla projektissa työskentelevät aikuiset lähestyivät nuoria.

Osallisuus näkyi Walkers-Hubu-bussiprojektin aikana myös niin, että nuorta tuettiin ja kannustettiin vaikuttamaan oman alueensa asioihin. Konkreettisena esimerkkinä eräs haastateltava toi esille, että bussitiimin kannustamana 14-vuotiaat pojat keräsivät adressin skeittipuiston rakentamisen puolesta. Saatuaan tarpeeksi nimiä adressiin, pojat kävivät rahoituskeskusteluja kaupunginpäättäjien kanssa ja puisto saatiin rakennettua. Projektissa mukana olevat aikuiset toimivat tulkkina nuorille ja toisinpäin. Näin osallisuus ilmenee aikuisen ja nuoren välillä dialogisena kanssakäymisenä. Osallisuuden vahvistamisessa työntekijä rakentaa dialogisen prosessin, jossa oikealla ilmapiiirillä ja työntekijän asenteella on merkittävä rooli. Lapsia ja nuoria pitää kaikista vaikeuksista ja haasteista huolimatta jatkuvasti ja pitkäjänteisesti motivoida osallistumaan ja osallisuuteen. Tärkeää on myös huomata millaisilla keinoilla lapsen ääni saadaan parhaiten kuuluviin. (Tanskanen – Timonen-Kallio 2010:15.)

Walkers-Hubu-bussiprojektin tarkoituksena oli viedä vastuullisia ja turvallisia aikuisia alueille, joissa niistä oli puutetta. Haastatteluista kävi ilmi, että tämä koettiin myös selvästi näkyvimmäksi vaikutukseksi. Pelkästään aikuisten läsnäololla pystyttiin rauhoittamaan nuorisojoukkoja, mutta aikuisilla oli myös kyky puhua nuorten kanssa ajankohtaisista asioista, sekä tulkata nuorien ajatuksia aikuisten kielelle ja toisin päin. Lasten ja nuorten osallisuus nähdään toteutuvan juuri sillä, että heille annetaan mahdollisuus puhua asioista ja nämä ajatukset tuodaan aikuisten tietouteen. (Nivala 2010:19).

Bussiprojektin huomattiin tarjoavan nuorille mahdollisuuden osallisuuteen, sekä tämän tunteeseen. Nuorten keskusteluista työntekijät poimivat sellaisia asioita, joista heidän mielestään oli tarve keskustella ja samalla yrittivät auttaa nuoria ilmaisemaan itseään niin, että muutkin aikuisetkin ymmärtäisivät mitä he ajavat takaa. Varsinkin nuorten turvallisuuskävelyissä aikuiset osasivat kysyä juuri oikeita kysymyksiä, joilla saatiin nuorilta sellaisia vastauksia, joita pystyttäisiin hyödyntämään jatkossa jos nämä tiedot saataisiin päättäjien tietouteen.

Aikuisten läsnäololla halutaan luoda nuorille turvallisuuden tunnetta, sillä julkisilla ja puolijulkisilla paikoilla moni nuori voi tuntea olonsa turvattomaksi. Vieraat nuorisoporukat tai pimeät tunnelit voivat pelottaa nuorta. Näitä tunteita halutaankin muun muassa turvallisuuskävelyiden avulla saada selville, jotta niistä voitaisiin tiedottaa raporteissa alueen päättäjille. Haastateltavat myös kokivat tärkeänä, että nuorisotyön ammattilaiset pystyisivät yhdessä tekemään töitä ja verkostoitumaan. Kun nuoret näkevät, että alu-

een toimijat tekevät yhteistyötä heidän eteensä, voi tämä luoda entistä turvallisemman olon.

Usein myös aikuiset voivat kokea nuorisoporukat pelottaviksi ja tässäkin tarkoituksessa ammattilaisten läsnäolo koetaan hyödylliseksi. Nuoret aiheuttavat kokoontuessaan usein normaalia enemmän meteliä ja saattavat riehaantua, joka voi pelottaa aikuisia ja vanhuksia. Nähdessään toisen aikuisen nuorten läsnä, voi tämä rauhoittaa ja auttaa muita aikuisia ymmärtämään, ettei nuoria tarvitse pelätä.

Nuorten osallisuutta kuvaillaan muun muassa sillä, että häntä kuullaan häneen liittyvissä asioissa, vaikka viranomainen tekeekin viimeisen päätöksen. Aikuisen tulee ottaa vastuu siitä, että nuorta on kuultu, eikä hänen tunteita tai mielipiteitä ole jätetty täysin huomioimatta. Aikuisella on vastuu myös selvittää nuorelle miksi tietty päätös on tehty ja miten siihen päädyttiin, jotta nuorelle ei tule hyväksikäytetty tai hylätty olo. Tämä liitetään myös usein lasten oikeuksiin, jotka tiivistetään turvallisuuteen, elintasoon ja palveluihin, sekä osallisuuteen. (Nivala 2010:21.)

Suurin osa toimijoista oli sitä mieltä, että Bussiprojektin tuomat uudet toimintamallit olivat hyödyllisiä nuorisotyön kehittämisen kannalta ja ne tukivat hyvin jo olemassa olevia toimintamuotoja. Etenkin nopean reagoinnin malli sai monelta haastateltavalta paljon kehuja ja sen kuvattiin olevan tarpeellista, jotta tämän päivän nuorisotyön haasteisiin pystyttäisiin vastaamaan. Nuorten hengailu kulttuuri eli oleskelu puolijulkisissa tiloissa esimerkiksi kauppakeskuksissa, vaikeuttaa nuorten kohtaamista. Useat toimijat toivat esille, että bussiprojektin tuomat uudet toimintamallit mahdollistivat nuorten paremman kohtaamisen. Osa haastateltavista toi myös esille, että katusovittelulla päästiin paremmin pureutumaan ongelmien todellisiin syihin.

Suurin osa toimijoista korosti sitä, että jalkautuminen nuorisotyön menetelmänä on tänä päivänä hyvin merkityksellinen toimintamuoto. Toimijoiden mukaan bussiprojekti tarjosi hyviä käytännön esimerkkejä siitä, miten nuoria voidaan kohdata kaduilla ja ostoskeskuksissa sekä muissa tiloissa. Monet haastateltavat toivat esille, että alueen nuorisotyöntekijät ovat hyvin talosidonnaisia ja heidän tulisi päästä jalkautumaan eli työskentelemään nuorten kanssa sinne missä nuoret viettävät aikaansa.

Kaiken kaikkiaan merkityksellisimmäksi bussiprojektin vaikutukseksi koettiin siis nuorten ja aikuisten välinen kohtaaminen ja uusien toimintamallien tuominen käytännön

työhön. Nämä vaikutukset ovat myös tärkeitä nuorten osallisuuden edistämisen kannalta. Kun lähdetään miettimään osallisuuden edistämisen lähtökohtia, löytyy helposti joukko eri käsitteitä: mukana oleminen, mukaan kuuluminen, mukana vaikuttaminen, yhteisöllisyys, yhteisöjen demokraattiset toimintatavat, demokraattinen kasvattaminen, lasten ja nuorten subjektiivisuus sekä valtautuminen vallan saamisena ja voimaantuminen yksilön tunteena. Osallisuuden edistämisessä on toisaalta myös kyse esteiden poistamisesta sekä ennaltaehkäisevästä ja korjaavasta toiminnasta. (Gretschel – Kiilakoski 2012:16.)

Bussiprojekti ei vastaa kaikkiin edellä esiteltyihin osallisuuden haasteisiin, mutta se on yhteydessä moneen niistä. Toimijoiden mukaan projekti mahdollistaa nuorten kohtaamisen uudella tavalla. Nuoria kohdataan enemmän ja heitä osataan lähestyä ammattimaisesti ja heidän ongelmiinsa pystytään vastaamaan entistä nopeammin. Nuoret kohtaaminen mahdollistaa myös sen, että heidän äänensä saadaan kuuluviin entistä paremmin ja näin osallisuus pääsee toteutumaan jossain tapauksissa myös ihan konkreettisesti eli nuorille pystytään osoittamaan millaisiin asioihin he voivat itse vaikuttaa. Osallisuuden subjektiivista tunnetta on vaikea mitata, mutta aikuisen ja nuoren välisellä kommunikoinnilla pyritään siihen, että nuori tulee kuulluksi ja saa näin kokea osallisuutta.

Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen vaatii toiminnan muuttamista ja selkeää tavoitteellisuutta. Osallisuuden edistäminen voi luoda yksilön tasolla kuulumisen, omanarvon ja valtautumisen tunteita. Osallisuuden edistäminen ei kuitenkaan onnistun ilman, että luodaan osallisia puitteita ja kehitetään niitä tilanteita, joihin ihmiset osallistuvat. (Kiilakoski 2007:17.) Bussiprojektin tuomat uudet toimintamallit tuovat nuorisotyöhön uudenlaisia tapoja kohdata nuori ja näin tukevat heidän osallisuuden edistymistä.

9 Pohdinta

9.1 Opinnäytetyön tarpeellisuus

Opinnäytetyömme idea lähti työelämäyhteistyökumppaneidemme tarpeesta saada tietoa Walkers-Hubu-bussiprojektin vaikutuksista sen toimijoiden näkökulmasta. Projektissa käytettäviä uusia toimintamalleja ei ole tutkittu aikaisemmin, joten niiden toimi-

vuudesta on hyvä saada tietoa. Etenkin nopean reagoinnin malli, jota bussiprojekti kehittää, on niin uusi toimintamalli, ettei siitä löydy mitään kirjoitettua tietoa. Näkemyksiä tämän kaltaisten uusien toimintamallien toimivuudesta on tärkeää tutkia, jotta näitä malleja voitaisiin jatkossa kehittää ja ottaa osaksi käytännön toimintaa. Opinnäytetyömme on tärkeä myös sen takia, että sen avulla nämä uudet toimintamallit saavat enemmän huomiota ja tulevat useampien ihmisten tietouteen.

Opinnäytetyömme tuloksista voi päätellä sen, että Walkers-Hubu-bussiprojekti on siinä mukana olevien toimijoiden mielestä onnistunut tavoitteissaan hyvin. Kysyimme Walkers-Hubu-bussiprojektin työntekijöiltä, miksi nuorisotyönkentälle täytyy tuoda uusia työmenetelmiä. He olivat sitä mieltä että menetelmien tulee vastata aikaa ja tarvetta. Nuorisotyöhön halutaan tuoda sellaisia menetelmiä, jotka saavat nuorisotyöntekijät liikkeelle nuorisotaloilta. Esille nousi myös raideliikenteen kasvu ja julkisten liikennevälineiden hyvät kulkuyhteydet ja helppo liikkuvuus. Tämä tarkoittaa sitä että tulevaisuudessa nuoret liikkuvat entistä enemmän ja tämä vaatii uusia erilaisia työmenetelmiä nuorisotyönkentälle.

9.2 Luotettavuus

Ennen haastatteluja teimme vapaamuotoisen tutkimuslupa hakemuksen, johon pyysimme allekirjoituksen ja hyväksynnän Aseman Lapset ry:n Toiminnanjohtajalta. Päädyimme työelämäyhteistyökumppanimme kanssa siihen tulokseen, että luotettavuuden kannalta tärkeää on, että haastattelut suorittavat henkilöt, jotka eivät ole olleet projektissa mukana. Ajatuksena oli, että saisimme projektin ulkopuolisina henkilöinä totuudenmukaisempaa tietoa toimijoiden näkemyksistä kuin heille jo entuudestaan tutut projektityöntekijä. Näin pyrimme varmistamaan mahdollisimman totuudenmukaiset haastatteluvastaukset ja tätä kautta luotettavat tutkimustulokset.

Haastattelimme bussiprojektissa mukana olleita yhdeksää eri toimijaa, joten näiden henkilöiden mielipiteet eivät tietenkään vastaa kaikkien projektissa mukana olleiden mielipiteitä. Valitsimme haastateltaviksemme kuitenkin mahdollisimman monta eri ammattikunnan edustajaa, ja näin saimme tuotua esille erilaisia näkökulmia ja pystyimme tarkastelemaan projektia monelta eri kantilta. Ennen haastatteluja kerroimme haastateltaville, minkä takia olemme haastattelemassa heitä, ja mihin tarkoitukseen vastauksia ja tuloksia tullaan käyttämään. Lupasimme suojella heidän henkilöllisyyttään, toimien eettisten periaatteiden mukaisesti.

Toimijoiden lisäksi haastattelimme myös Walkers-Hubu-bussiprojektin asiantuntijoita, liittyen uusiin toimintamuotoihin ja miksi niitä tarvitaan. Haastatteluissa keskityimme varsinkin nopean reagoinnin malliin, koska siitä ei ole uutena työmuotona kirjoitettua tietoa. Otamme vastuun, jos olemme ymmärtäneet väärin joitakin haastateltujen näkemyksiä.

Haastatteluihin käytimme aikaa noin 30-40minuuttia. Litteroidessamme haastatteluja kuuntelimme nauhat useamman kuin yhden kerran varmistaaksemme, että olimme ymmärtäneet vastauksen oikein. Otamme myös tässä tapauksessa vastuun jos olemme ymmärtäneet jonkin asian tai vastauksen väärin.

9.3 Jatkoprojektit

Walkers-Hubu-bussiprojektin jatkotutkimuksissa voitaisiin tulevaisuudessa laajentaa tutkimusta niin, että otettaisiin myös nuorten mielipide projektissa laajemmin huomioon. Jatkossa voisi tutkia sitä, millaisia kokemuksia nuorilla on bussiprojektin uusista työskentelymenetelmistä ja kyseltäisiin mitä nuoret muuttaisivat tai toisivat lisää projektiin. Olisi myös mielenkiintoista tutkia tulevaisuudessa onko projektilla ja sen toimintatavoilla ollut vaikutusta nuorten elämään.

Omana toiveenamme on, että Aseman Lapset ry hyödyntää opinnäytetyötämme ja sen tuloksia tulevaisuudessa. Uskomme opinnäytetyömme tulosten olevan hyödyllisiä jatkoprojekteja ajatellen. Toimijoiden näkemyksiä voisi tutkia laajemmin ja pidemmällä aikavälillä. Tällä tavoin saataisiin tietoon onko uudet toimintamallit juurtuneet käytäntöön.

Jatkoprojekteja ajatellen tulisi pohtia onko kolmen kuukauden sitoutuminen yhdelle alueelle liian pitkä aika. Bussin ollessa yhdellä alueella se ei pysty reagoimaan muiden alueiden tarpeisiin tarpeeksi nopeasti, joka syö nopean reagoinnin periaatteita. Mietimme myös, että jos olisimme saaneet itse valita toimijat joita haastattelimme, olisivatko tutkimuksen tulokset olleet erilaisia.

9.4 Oma oppiminen

Opinnäytetyö on ollut pitkä ja aikaa vievä prosessi. Työn aloittaminen ja suunnittelu vaati meiltä suunnitelmallisuutta ja kykyä organisoida, sekä myös taitoa rajata työtä niin, ettei se kasva liian suureksi ja vaativaksi toteuttaa. Kuten olemme tässä työssämme kertoneet, saimme opinnäytetyön aiheen valmiina työelämäyhteistyökumppaniltamme, mikä helpotti omalta osaltaan päätöksen tekemistä sen suhteen mistä alamme opinnäytetyötämme kirjoittamaan. Ainoa yhteinen toive meillä oli, että löytäisimme opinnäytetyömme aiheen liittyen nuoriin tai lapsiin. Meidän idea oli kuitenkin tarkastella toimijoiden näkemyksiä osallisuuden näkökulmasta.

Laaja lähteiden käyttö ja alkuperäislähteiden löytäminen ja hankkiminen on oleellisena osana opinnäytetyötä. Tämä ei varsinaisesti opettanut mitään uutta, mutta jouduimme kuitenkin tekemään enemmän töitä löytääksemme juuri tähän työhön sopivia lähteitä. Kirjoitimme itse myös vapaamuotoisen tutkimuslupahakemuksen, mikä oli uusi ja näin ollen opettavainen kokemus meille.

Olemme tehneet opintojemme aikana muutamia haastatteluja, joita olemme myös purkaneet, mutta ne eivät ole olleet kuitenkaan yhtä laajoja kuin mitä tämän työn aineistoksi tarvittiin. Haastattelutilanteiden sisältö ja merkitys oli erilainen kuin aiemmin tekemissämme haastatteluissa. Otimme selvää millainen hyvän ja eettisen haastattelun tulisi olla, millaisia kysymyksiä on sovelias esittää, miten tulee käyttäytyä ja elehtiä.

Haastatteluja tehdessä piti ottaa monta asiaa huomioon. Tarkoituksena oli saada sellaisia vastauksia, mitkä vastaavat tutkimuskysymyksemme selvittämiseen. Saimme haastatella montaa eri ammattikunnan edustajaa eri toiminta-alueilta. Kuulimme erilaisia mielipiteitä ja näimme erilaisia ympäristöjä toimia ja toteuttaa haastatteluja, aina kahvilasta kuulusteluhuoneeseen. Mietimme aluksi onko yhdeksän haastateltavaa liikaa, mutta päädyimme kuitenkin siihen, että tulosten kannalta haastateltavia on tarpeeksi jokaiselta alueelta. Haastattelujen tekeminen ja purkaminen vei meiltä paljon aikaa, joten oli tarpeellista, että meitä oli kolme työstämässä tätä opinnäytetyötä. Oli myös hyvä, että meitä oli kolme tekijää purkamassa haastatteluja, jotta saimme varmemman käsityksen siitä, että olemme ymmärtäneet haastateltavien näkemyksen oikein.

Tämä opinnäytetyö ja sen lopputulokset, ovat kaiken kaikkiaan se konkreettinen tulos kaikesta siitä mitä olemme oppineet prosessin aikana aina asiallisesta ulkoasusta, sisältöön ja lähteisiin.

Lähteet

Aaltonen Kimmo (toim.) 2009. Nuorisolaki opas. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Aseman Lapset ry. n.d. Verkkodokumentti.< <http://www.asemanlapset.fi/>> Luettu 15.10.2013

Eskola, Jari – Vastamäki, Jaana 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. WS bookwell Oy. Juva.

Filander, Karin 2007, Sosiaalipedagogiikan uusi ajankohtaisuus. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sel, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy.. 155-167.

Gretschel, Anu (toim.) 2002. Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Helsinki: Kuntatalon paino.

Gretschel, Anu – Kiilakoski, Tomi (toim.) 2007. Lasten ja Nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy.

Gretschel, Anu – Kiilakoski, Tomi (toim.) 2012. Demokratiaoppitunti, Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Hakapaino.

Heinonen, Anne – Kapanen, Anna 2012. Tiedon merkitys nuorisoalan kehittämisessä. Teoksessa Komonen, Katja – Suurpää, Leena – Söderlund, Markus (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino. 64-77.

Honkasalo, Veronika – Kiilakoski, Tomi – Kivijärvi, Antti 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Helsinki: Unigrafia.

Horelli Liisa- Haikkola Lotta- Sotkasiira Tiina 2007, Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sel, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy. 217-242

Huhtajärvi, Piia 2007. Ammatillinen etsivä työ. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sel, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy. 446-457.

Hämäläinen Juha 2007, Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina – Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria -perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy. 169-200.

Katusovittelu 2013. Julkaisematon lähde.

Kiilakoski Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, Anu - Kiilakoski, Tomi (toim.). Lasten ja nuorten kunta. Hakapaino Oy. 8-23.

Kiilakoski Tomi 2012, Nuorisotalotoiminnan kehittäminen. Teoksessa Komonen, Katja – Suurpää, Leena – Söderlund, Markus (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino 125-148.

Komonen, Katja – Suurpää, Leena – Söderlund, Markus 2012. OLE HYVÄ!- nuorisotyön eettisyys kehittämishaasteena. Teoksessa Komonen, Katja – Suurpää, Leena – Söderlund, Markus (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino. 106-123.

Laki rikosasioiden ja riita-asioiden sovittelusta 2006. Finlex. Verkkodokumentti. < <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>> Luettu 15.10.2013

Lehtonen Terhi 2013. Nuoret, ajat ja tilat. Turku: Painosalama oy.

Löytävä nuorisotyö 2013. Julkaisematon lähde.

Määttä, Mirja –Tolonen, Tarja 2011. Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Helsinki: Hakapaino.

Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo -Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sel, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy. 21-44.

Nivala, Elina 2010. Lapsen oikeudet osallisuuden perustana. Teoksessa Tanskanen, Ilona – Timonen-Kallio, Eeva (toim.) Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen lastensuojelutyössä. Tampere: Juvenes print Oy. 18-25.

Nivala, Elina 2007 . Kansalaisuus nuorisokasvatuksen teorian jäsentäjänä. Teoksessa Nivala, Elina – Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Helsinki: Yliopistopaino. 93-132.

Nuorisolaki 27.1.2006/72. Finlex. Verkkodokumentti. <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>> Luettu 24.11.20

Opetusministeriö 2009. Etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Verkkodokumentti. <<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2009/1501/etsiva.html>> Luettu 16.1.2014.

Ruusuvuori, Johanna – Tiittula, Liisa 2005. Haastattelu, tutkimus, tilanteet, vuorovaikutus. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Roponen, Virpi – Turkka, Heikki. Asiantuntijahaastattelu. 10.4.2014

Soanjärvi, Katariina 2007. Nuorisotyön verkostoituminen – nuorisotyöntekijöiden yhteistyöstä osaamisverkostoksi. Teoksessa Hoikkala, Tommi – Sel, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy 155-167.

Tanskanen, Ilona – Timonen-Kallio, Eeva (toim.) 2010. Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen lastensuojelutyössä. Tampere: Juvenes print oy.

Toiva Ari 2002. Osallisuus lähiympäristön kehittämiseen. Vantaa: Vantaan kaupungin paino.

Turkka, Heikki. Asiantuntijahaastattelu. Helsinki. 24.10.2013

Turkka, Heikki 2013. Katusovittelu. Henkilökohtainen tiedonanto.

.

Turvallisuuskävelyt 2013. Julkaisematon lähde.

Haastattelurunko

Pääkysymys: Miten Bussiprojektin vaikutukset mielestäsi näkyivät toiminta-alueella?

Kysymys 2. Tuliko bussiprojektin aikana hyödynnettyä uusia toimintatapoja?

Kysymys 3. Onko toimintatapoja hyödynnetty bussiprojektin jälkeen?

Kysymys 4. Miten koet, että bussiprojekti tavoitti nuoret?

Kysymys 5. Toiko bussiprojekti turvallisuuden tunnetta alueille?

Kysymys 6. Minkälaisia kehitys-/parannusideoita sinulla olisi esittää jatkoa ajatellen?

Elsa Nieminen
Suvi Paakkari
Veera Puhakainen

Tutkimuslupahakemus
16.10.13

Johanna Seppälä
Toiminnanjohtaja
Simonkatu 3 A
00100 Helsinki

Olemme kolme sosionomi-opiskelijaa; Elsa Nieminen, Suvi Paakkari ja Veera Puhakainen Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä Walkers-Hubu-bussiprojektin vaikutuksista Aseman Lapset Ry:lle. Opinnäytetyömme teemme syksyllä 2013 – keväällä 2014. Opinnäytetyömme ohjaava opettaja on yliopettaja Jyrki Konkka Metropolia Ammattikorkeakoulusta.

Haemme lupaa Walkers-Hubu-bussiprojektin toiminta-alueiden toimijoiden haastatteluille. Olemme valinneet haastateltavat yhteistyössä Aseman Lapset Ry:n kanssa. Tarkoituksenamme on selvittää Aseman Lapset Ry:lle toimijoiden kokemuksia Walkers-Hubu-bussiprojektin vaikutuksista, sekä projektista nuorisotyönmuotona. Haastattelut teemme teemahaastatteluina.

Sitoudumme siihen ettemme käytä saatuja tietoja tutkittavan tai hänen läheistensä vahingoksi emmekä loukkaamiseksi. Turvaamme haastateltavien yksityisyyden ja kunnioitamme vaitiolo- ja salassapitovelvollisuutta sekä noudatamme hyvää tieteellistä tutkimustapaa ja eettisiä periaatteita. Haastateltavalla on oikeus kieltäytyä tutkimuksesta ja oikeus peruuttaa suostumus tähän ilman perusteluja.

Aika ja paikka *Helsinki 21.10.2013*

Allekirjoitus

Johanna Seppälä
Toiminnanjohtaja

Allekirjoitus

ELSA NIEMINEN

Suvi Paakkari

Veera Puhakainen